

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

PUBLIC PARTICIPATION IN THE PREPARATION OF THE LOCAL
DEVELOPMENT PLAN OF THE WANG KAEU SUBDISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION , WANG NUEA DISTRICT,
LAMPANG PROVINCE

สุทธิพันธ์ สิงห์คำ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก
ปีการศึกษา 2567

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

PUBIC PARTICIPATION IN THE PREPARATION OF THE LOCAL
DEVELOPMENT PLAN OF THE WANG KAE0 SUBDISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION , WANG NUEA DISTRICT,
LAMPANG PROVINCE

สุทธิพันธ์ สิงห์คำ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก
ปีการศึกษา 2567

ชื่อเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน
ตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง
ผู้วิจัย นายสุทธิพันธ์ สิงห์คำ
ชื่อปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม)

..... กรรมการ
(ดร.เบญจ พงษ์พรธรรม)

..... กรรมการและเลขานุการ
(ดร.สุชาติ ใจภักดี)

คณะวิทยาการจัดการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก อนุมัติให้รายงานการ
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ พันธุ์งาม)

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความช่วยเหลือและให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีจาก อาจารย์ ดร.สุชาติ ใจภักดี และอาจารย์ ดร.เบญจ พรพลธรรม อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้การดูแล ให้คำปรึกษา คอยชี้แนะให้ความช่วยเหลือตลอดจนสละเวลาในการตรวจตราและแก้ไขการค้นคว้า อีสารของผู้วิจัยเป็นอย่างดีจนแล้วเสร็จสมบูรณ์ตรงตามเวลาจึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วย ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ ในการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุภกิจ โสทัต อาจารย์ ดร.วรรณกร ศรีรอด และอาจารย์ ดร.วรลักษณ์ ศรีกันทา ผู้ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนเสียสละเวลาในการตรวจและแก้ไขด้านสถิติวิจัย จนทำให้งานวิจัยนี้ดำเนินการประมวลผล การศึกษา และการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งทำให้ได้ผลการวิจัยที่มีความถูกต้อง

ขอขอบพระคุณ ครอบครัว ที่ให้ความเกื้อหนุนและให้กำลังใจเป็นอย่างมาก ตลอดจน ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยที่ให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ และเป็นกำลังใจ แก่ผู้ศึกษาด้วยดีตลอดมา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่มีส่วนสนับสนุนด้านการจัดเก็บ ข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าอีสารนี้ จนทำให้เกิดความสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังว่าการค้นคว้าอีสารนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ ผู้ที่สนใจจะศึกษาวิจัยในด้านนี้ต่อไป คุณค่าและคุณความดีทั้งปวงของผลการค้นคว้าอีสารฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สุทธิพันธ์ สิงห์คำ

ชื่อเรื่อง : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

ผู้เขียน : สุทธิพันธ์ สิงห์คำ

ปริญญา : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.เบญจ พรพลธรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ดร.สุชาติ ใจภักดี

ปีที่สำเร็จการศึกษา : 2567

สถาบัน : สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ศึกษากลุ่มตัวอย่าง 357 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยสถิติวิเคราะห์ T-test และ F-test

ผลการวิจัย พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ เพศมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีความเห็นที่แตกต่างกัน 2 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา 2) ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ สำหรับด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน มีความเห็นไม่แตกต่างกันอายุ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีความเห็นที่แตกต่างกัน ทุกด้าน ระดับการศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีความเห็นที่แตกต่างกันทุกด้าน อาชีพมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีความเห็นที่ไม่แตกต่างกันทุกด้าน รายได้ต่อเดือน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีความเห็นที่แตกต่างกัน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา 2) ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน สำหรับด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว

Title : Pubic Participation In the Preparation of the Local Development Plan of The Wang Kaeo Subdistrict Administrative Organization, Wang Nuea District, Lampang Province

Author : Suthiphan Singkham

Degree : Master of Political Science Faculty of Management Science

Advisor : Dr.Benj Phonpoltham

Co-advisor : Dr.Suchart Jaipakdee

Graduated year : 2024

Institute : Pacific Institute of Management Science

Abstract

This research is to study the level of people in the local development plan of Wang Kaeo Subdistrict Administrative Organization. Wang Nuea District, Lampang Province and people who inspect the benefits of the people in the local development plan of the administrative organization. Wang Kaeo Subdistrict Wang Nuea District, Lampang Province . Classified by gender, age, education level, occupation, and income. Study sample of 357 peoples. A questionnaire was used as a tool to collect data. Statistics used to analyze data include percentage, mean, and standard deviation. With statistical analysis T-test and F-test

The results of the research found that the participation of the people in the preparation of the local development plan of the Wang Kaew Subdistrict Administrative Organization. Wang Nuea District, Lampang Province is at a high level. is the aspect of participation in decision making, followed by the aspect of participation in problem determination. Participation in practice The least valuable aspect is participation in performance evaluation. Compare public participation in the preparation of local development plans of the Wang Kaeo Subdistrict Administrative Organization. Wang Nuea District, Lampang Province. Classified by gender, age, education level, occupation, and income. Gender affects people's participation in the preparation of the local development plan of the Wang Kaew Subdistrict Administrative Organization. Wang Nuea District, Lampang Province, with two different levels of opinion: 1) Participation in problem formulation 2) Participation in practice For participation in decision making and participation in performance evaluation There are different levels of opinions according to age. It has an effect on public participation in the preparation of the local development plan of the Wang Kaew Subdistrict Administrative Organization. Wang Nuea District, Lampang Province. with different levels of opinion on every side. The level of education affects people's participation

in the preparation of the local development plan of the Wang Kaew Subdistrict Administrative Organization. Wang Nuea District, Lampang Province. with different levels of opinion on every side. Occupation affects people's participation in the preparation of the local development plan of the Wang Kaew Subdistrict Administrative Organization. Wang Nuea District, Lampang Province. The level of opinion is not different in every aspect. Monthly income It has an effect on public participation in the preparation of the local development plan of the Wang Kaew Subdistrict Administrative Organization. Wang Nuea District, Lampang Province. There are 3 different levels of opinion: 1) Participation in defining problems, 2) Participation in decision-making, 3) Participation in evaluating work. For participation in practice There are different levels of opinion.

Keywords: Participation, Preparation of local development plans, Wang Kaeo Subdistrict Administrative Organization

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	จ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.4 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	5
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	20
2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	22
2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	23
2.4 บริบทพื้นที่ที่วิจัย.....	31
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	40
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	44
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	60
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	60
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	68

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	72
ภาคผนวก ก แบบสอบถามการวิจัย.....	
ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้อง(Index of Item-Objective Congruence:IOC)	85
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม.....	92
ภาคผนวก ง รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ	95
ประวัติผู้วิจัย	97

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนหมู่บ้านและจำนวนประชากรในพื้นที่ตำบลวังแก้ว อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดลำปาง.....	38
3.2 กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตำบลวังแก้ว อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดลำปาง.....	40
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล.....	44
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดลำปาง โดยรวมรายด้าน.....	45
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา	46
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ.....	48
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ.....	49
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน.....	51
4.7 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดลำปาง จำแนกตามเพศ.....	55
4.8 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดลำปาง จำแนกตามอายุ.....	56
4.9 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	57
4.10 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดลำปาง จำแนกตามอาชีพ.....	58
4.11 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดลำปาง จำแนกตามรายได้	59

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2.1 บันไดของลักษณะการมีส่วนร่วม 8 ขั้น	15

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติให้มีการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 249 ภายใต้บังคับมาตรา 1 ให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น สะท้อนให้เห็นว่ามีการให้อำนาจและอิสระในการบริหารจัดการแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น จากเดิมการกำหนดนโยบายจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคตลอดจนการบริหารจัดการในด้านต่างๆ ถูกควบคุมจากส่วนกลางทั้งสิ้น หลักจากได้มีการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการถ่ายโอนภารกิจอำนาจในการกำหนดนโยบายการปกครอง ตลอดจนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตน นอกจากนี้ เจตนารมณ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังอยู่บนแนวคิดพื้นฐานและความต้องการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบของตนเองด้วย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) ถือว่าองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) คือหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่นโดยประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจการบริหารงานของตำบลตามที่กฎหมายกำหนดไว้ มีอิสระในการบริหารงาน โดยรัฐบาลได้กระจายอำนาจในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจในการบริหารงาน รวมทั้งอำนาจอิสระในการจัดเก็บรายได้ของตนเอง คือ ภาษีบำรุงท้องที่ที่ภาษีโรงเรือนและที่ดินภาษีป้ายมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นการฝึกหัดให้เรียนรู้การบริหารงาน การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้การแก้ไขปัญหาและการตอบสนองความต้องการของประชาชนเป็นไปอย่างตรงเป้าหมายมากที่สุดโดยมีกระทรวงมหาดไทย กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการวางแผนพัฒนาที่เหมาะสมใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดการจัดทำแผนพัฒนาควรต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นเป็นหลักการสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นระบอบการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชนโดยหลักการกระจายอำนาจให้แก่ประชาชนทุกคน โดยการมีส่วนร่วมจะส่งผลให้ท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากที่สุดและแก้ไขปัญหาให้ประชาชนได้มากที่สุดการมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหลักสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญเป็นรากฐานและวิถีทางการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนรู้สึกว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่นที่ตนได้เข้าร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเช่นการเข้าร่วมฟังประชุมการประชุมสภา การเข้าร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลและการเข้าร่วมกิจกรรมของท้องถิ่น ทำให้เกิดความรับผิดชอบและวางแผนปกป้องสิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับ(ดวงฤทธิ เบ็ญจาทิกุล ชัยรุ่งเรือง, 2564)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นรูปแบบหนึ่งตามหลักการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งเป็น “การปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน” โดยรัฐมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในสังคมไทยเข้ามามี

บทบาทในการ“ร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมสร้าง และร่วมตัดสินใจ” ดังที่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 16 ว่าด้วยเรื่องการปฏิรูปประเทศ มาตรา 258(1) ได้บัญญัติเรื่องการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง โดยให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย รู้จักยอมรับในความคิดเห็นทางการเมือง โดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำ

แผนพัฒนาท้องถิ่น จึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะกำหนดทิศทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้กำหนดและนำเสนอประชาชนก่อนการเลือกตั้ง ตลอดทั้งที่ได้นำเสนอต่อสภาท้องถิ่นก่อนที่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเริ่มปฏิบัติงาน (สันต์ชัย รัตนขวัญ, 2560)

ในโลกยุคปัจจุบัน การบริหารปกครองประเทศ ทั้งด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม ตามระบอบประชาธิปไตย ภายใต้แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) และแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐที่ดี ตามหลักการธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยการกำหนดนโยบาย แผนงานโครงการของภาครัฐ ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกภาคส่วนมีโอกาสได้รับรู้ ให้ข้อมูล ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติและร่วมรับผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วม ไปจนถึงการร่วมตรวจสอบ เพื่อสร้างความสุจริต โปร่งใส เสมอภาคและเป็นธรรม ในการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

แต่ที่ผ่านมาพบว่า ปัญหาของการบริหารปกครองและการพัฒนาท้องถิ่น คือ ประชาชนขาดความสนใจ หรือขาดการมีส่วนร่วม แม้รัฐจะมีการออกกฎหมายและนโยบายที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนในลักษณะ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบนำไปสู่การพัฒนาที่ตรงเป้าหมาย ความต้องการและเกิดประโยชน์แก่ ประชาชนอย่างแท้จริงและผลที่ตามมาอีกประการหนึ่งการทำให้การจัดทำบริการสาธารณะของท้องถิ่นมีการบริหารจัดการที่ดี หรือมีธรรมาภิบาล (ธนิศร ยืนยง, 2561) ดวงฤทธิ์ เบ็ญจาธิกุล ชัยรุ่งเรือง. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของกรุงเทพมหานคร.

แผนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว เป็นแผนที่แสดงถึงรายละเอียดโครงการพัฒนาท้องถิ่นและกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์จังหวัดลำปาง ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดลำปาง ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว กลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนาแผนงาน โครงการพัฒนาท้องถิ่น กิจกรรมงานต่าง ๆ รวมถึงครุภัณฑ์หรือวัสดุที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานในปีงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ได้มีความชัดเจนในการปฏิบัติมากขึ้น แสดงให้เห็นถึงการลดความซ้ำซ้อนของโครงการ มีการประสานและบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานภายในอันได้แก่ สำแผนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว เพื่อควบคุมการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพแผนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว นำมาจาก

งบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ที่ปรากฏในแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566-2570)

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแต่ละครั้ง ยังพบปัญหาเกี่ยวข้องของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว จะเห็นได้ว่าประชาชนไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมหรือกระบวนการดังกล่าว แผนพัฒนาท้องถิ่นที่ออกประกาศมาใช้แต่ละปี และนโยบาย โครงการต่าง ๆ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในเขตพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ได้เลย อาทิเช่น

1. แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ไม่สามารถดำเนินงานตามความต้องการของภาคประชาชนได้
2. การพัฒนาท้องถิ่นมีความไม่ยั่งยืน เนื่องจากขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในพื้นที่ และ ยังเพิกเฉยต่อมีส่วนร่วมหรือต่อต้าน เมื่อต้องดำเนินการตามโครงการ หรือกิจกรรมใด ๆ ในพื้นที่
3. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ที่ผ่านมา ประชาชนมิได้ให้ความสำคัญการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นค่อนข้างน้อยมาก
4. ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
5. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว โดยภาพรวมที่ผ่านมาถูกกำหนดขึ้นโดยบุคลากรในขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว และขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในพื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว จากอดีตจนถึงปัจจุบัน กาลเวลาได้เป็นตัวสังสมประสบการณ์ จนกลายเป็นความพร้อมในการพัฒนาชุมชนบ้านเมือง เพื่อเดินหน้าบริการประชาชนให้ได้รับความพึงพอใจอย่างสุดกำลังความสามารถเพื่อในการขับเคลื่อนการดำเนินงานการพัฒนาชุมชนในเขต อบต.วังแก้ว มีเกณฑ์การวัดประเมิน 6 ด้าน คือ 1. ด้านการลดรายจ่าย 2. ด้านการเพิ่มรายได้ 3. ด้านการประหยัด 4. ด้านการเรียนรู้ 5. ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และ 6. ด้านการเอื้ออารีต่อกันชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลวังเหนือ มีทั้งหมด 7 หมู่บ้าน

องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด โดยอาศัยแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นกรอบและแนวทางในการพัฒนา โดยกำหนดเป็นข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ในแต่ละปีงบประมาณ โดยแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นจะพิจารณาเลือกโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในแผนพัฒนาท้องถิ่นมาใช้ ดังนั้น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในแต่ละครั้งจะมีประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน โดยมีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ผ่านเสียงตามสายของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อกระจายข่าวสารไปให้ประชาชนได้รับทราบอย่างกว้างขวางและให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมให้มากที่สุด เพราะประชาชนในหมู่บ้านควรเป็นผู้กำหนดทิศทางในการพัฒนาหมู่บ้านของตนเอง แต่ที่ผ่านมา ในการประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้านในแต่ละครั้งยังมีประชาชนเข้าร่วมจำนวนไม่มากเท่าที่ควร

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง เพื่อ

นำมาวิเคราะห์ปัญหา และการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาท้องถิ่น และหาแนวทางการวางแผนกลยุทธ์ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบายตามแผนพัฒนาของขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว และประโยชน์สุขอย่างยั่งยืนของประชาชนในเขตพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตของเนื้อหา

ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาโดยสังเคราะห์จากแนวคิด/ทฤษฎีแนวคิด/ทฤษฎีของ Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1981, อ้างถึงใน สมบัติ นามบุรี, 2562) ประกอบด้วยกรอบแนวคิดพื้นฐานการมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ใน 7 หมู่บ้าน มีจำนวนทั้งหมด 3,283 คน (แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง)

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ผู้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ครั้งนี้ ได้แก่ ผู้วิจัยได้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณ ตามวิธีการของทาโรยามาเนในระดับความเชื่อมั่น 95% หรือ ที่ระดับความสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 357 คน (Yamane, 1970: 580-581, อ้างถึงใน สุเมธ ชินา, 2561)

1.3.3 ขอบเขตด้านเวลา

ทำการเก็บข้อมูลระหว่างเดือน มีนาคม 2567- เดือน ธันวาคม 2567

1.3.4 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

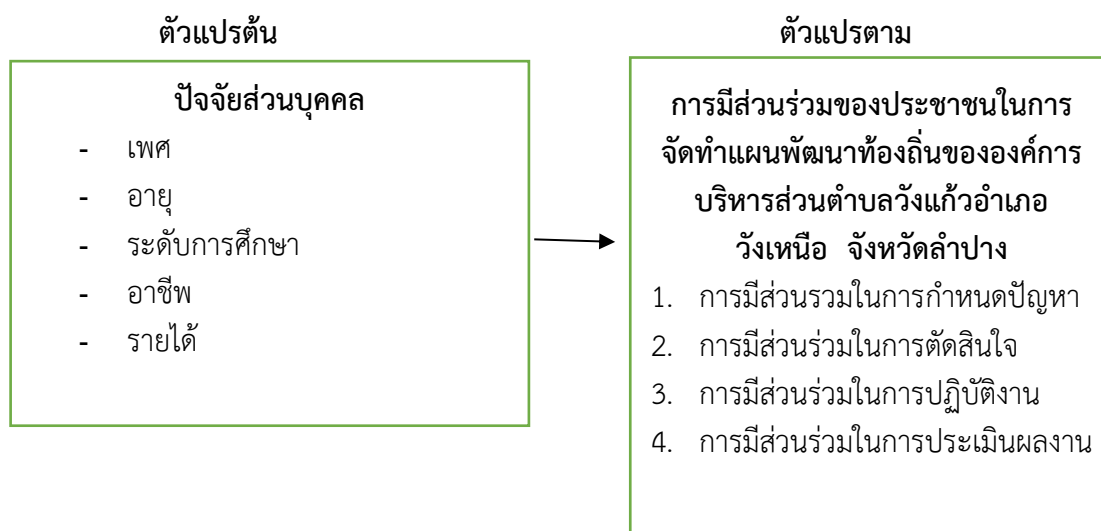
ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยผู้วิจัยสังเคราะห์จากแนวคิด/ทฤษฎีของ Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1981, อ้างถึงใน สมบัติ นามบุรี, 2562) ประกอบด้วยกรอบแนวคิดพื้นฐานการมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ 1)การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา 2)การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3)การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน

1.3.5 ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาเขตพื้นที่ตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

1.4 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จากการทบทวนวรรณกรรม ข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1981, อ้างถึงใน สมบัติ นามบุรี, 2562) ที่ได้สรุปการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน

ภาพ 1.1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ในครั้งนี้เพื่อ

1. ผลจากการศึกษาทำให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว เพื่อให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นรากฐานสำคัญในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป
2. ผลที่ได้รับจากการวิจัยจะเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง และจังหวัดอื่น ๆ

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

แผนพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีหรือกลุ่มคนที่สามารถลงประชามติ ที่มีวิถี ชีวิต เกี่ยวพันกัน มีการติดต่อสื่อสารเกี่ยวข้องกันอย่างเป็นปกติต่อเนื่อง มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีการเรียนรู้ร่วมกันในการกระทำ อันเนื่องมาจากการอยู่ในพื้นที่ร่วมกันหรือประกอบกิจการซึ่งมี วัตถุประสงค์ร่วมกันในที่นี้ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตั้งแต่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมติดตามการ ประเมินผล

การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หรือ การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของประชาชน

การมีส่วนร่วมตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญหรือความ เร่งด่วนของปัญหาและความต้องการของประชาชน เพื่อนำโครงการเหล่านั้นเข้าสู่กระบวนการ พิจารณาเพื่อนำไปสู่ขั้นตอนของการบรรจุโครงการลงในแผนพัฒนาท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมปฏิบัติ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำ การมีส่วนร่วมในการ บริหารโครงการ การประสานงาน และการมีส่วนร่วมในการเข้าเป็นผู้ปฏิบัติงานในโครงการ

การมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ผลสำเร็จของ การดำเนินโครงการ การวิเคราะห์จุดบกพร่องของโครงการ เพื่อเสนอต่อผู้บริหารและนำข้อมูลไปใช้ เป็นแนวทางในการดำเนินโครงการอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยได้ค้นคว้ารวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้สำหรับกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยครอบคลุมเนื้อหา รายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

2.1.2 แนวคิดการมีส่วนร่วม

2.1.3 รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

2.1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

2.1.5 ระดับของการมีส่วนร่วม

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4 บริบทพื้นที่วิจัย

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมนั้นมีหลากหลายในการนิยามศัพท์และรูปแบบรวมถึงวิธีการเข้าไปมีส่วนร่วม กลไกกระบวนการ วิธีการของการมีส่วนร่วม มีนักวิชาการหลายคนที่ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทั้งนักวิชาการภายในประเทศและต่างประเทศ นักวิชาการภายในประเทศ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ดังนี้

สุปรีญา รัตนดุษฎีจิตร (2561) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชน หรือกลุ่มบุคคลมีแนวคิด หรือจุดมุ่งหมายที่เหมือนกัน เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจแล้วเสร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด แล้วรับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งต้องเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการริเริ่ม การตัดสินใจ การปฏิบัติการรับผลประโยชน์ และการประเมินผล

จุฑามาศ พันสวรรค์ (2562) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การสนับสนุน การปฏิบัติงาน การพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษา ดังนั้น ประสิทธิภาพขององค์กรจึงขึ้นอยู่กับ การรวมพลังที่จะผลักดันให้ การกิจประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายดังที่ทุกคนคาดหวัง

สรารุช สืบเพ็ชร (2562) การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเกิดความรู้สึกและความต้องการว่าเป็นเจ้าของร่วมกัน มีความเป็นอิสระมีอำนาจในการตัดสินใจ มี

กิจกรรมร่วมกัน สามารถจัดการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาได้ด้วยตนเอง รวมพลังสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและสามารถขยายเครือข่ายในเขตพื้นที่ต่าง ๆ เป็นต้น

สุพัตรา นามวงศา (2565) การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการริเริ่ม การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และรับผิดชอบต่าง ๆ อันจะมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเองโดยผู้เข้าร่วมอาจอยู่ในตำแหน่งผู้กระทำหรืออาจอยู่ในตำแหน่งผู้รับผลประโยชน์สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจการต่าง ๆ มีความเป็นอิสระมีอำนาจในการตัดสินใจ มีกิจกรรมร่วมกัน สามารถจัดการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาได้ด้วยตนเองรวมพลังสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและสามารถขยายเครือข่ายในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่กำหนดไว้ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน

ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน

ปรียาภรณ์ พรหมชื่น (2564) กล่าวว่า ลักษณะรูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนที่เข้าร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ของกิจกรรม เริ่มจากการสำรวจขั้นต้นหรือการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา การวางแผน ดำเนินกิจกรรม การร่วมตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา การหาวิธีทางแก้ปัญหา การปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ไว้และการร่วมติดตามประเมินผลและพิจารณาทบทวนกิจกรรม เพื่อหาแนวทางแก้ไขและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานเพิ่มมากขึ้น และประชาชนมีส่วนได้ส่วนเสียอย่างน้อยเพียงใด และประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วมมากที่สุด

เสาวลักษณ์ สุภาพ และคณะ (2563) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย 1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

สรุปได้ว่ารูปแบบและขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือในการปฏิบัติ 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 4) การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ 5) การมีส่วนร่วมในการร่วมติดตามและประเมินผล

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

พชร โทพล (2561) ได้สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนของสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งในชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่มระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน การเป็นเครือญาติกับผู้มีอำนาจ และการได้รับข้อมูลข่าวสารมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

พระธวัชชัย สนธิธมโม (วรรณนาวิน) (2561) กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม เช่น อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ เกี่ยวกับกลไกของรัฐ ทั้งในการกำหนด แนวนโยบายการบริหารจัดการประเทศ มาตรการ และระดับของการปฏิบัติงานที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยด้านประชาชน โดยประชาชนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ เป็นฝ่ายตัดสินใจริเริ่มกิจกรรม และรับผลประโยชน์ โดยมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม

สรุปได้ว่าจากการศึกษาความหมายการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กำหนดทิศทางการพัฒนาการดำรงชีวิต การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการริเริ่ม การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และรับผิดชอบต่าง ๆ ในแนวทางการพัฒนาวางแผนปฏิบัติการที่ประชาชนเกิดความรู้สึกและความต้องการว่าเป็นเจ้าของร่วมกัน ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่กำหนดไว้ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความเป็นอิสระมีอำนาจในการตัดสินใจ มีกิจกรรมร่วมกัน สามารถจัดการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาได้ด้วยตนเอง รวมพลังสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

2.1.2 แนวคิดการมีส่วนร่วม

แนวคิดการมีส่วนร่วมนั้นมีหลากหลายในการนิยามศัพท์ และรูปแบบรวมถึงวิธีการเข้าไปมีส่วนร่วม กลไกกระบวนการ วิธีการของการมีส่วนร่วม ซึ่งจากการค้นคว้าศึกษาตำราเอกสารพบว่า มีผู้ให้แนวคิดการมีส่วนร่วม และนิยามศัพท์การมีส่วนร่วมไว้ดังต่อไปนี้

การมีส่วนร่วมการที่ประชาชนหรือชุมชนสามารถเข้าไปมีส่วนในการตัดสินใจ ในการกำหนด นโยบายพัฒนาท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากบริการ รวมทั้งมีส่วนในการควบคุมประเมินผลโครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายของ การมีส่วนร่วมว่ามี 2 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากร และเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมทั้ง รับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ

2. การมีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจของพลเมืองโดยประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรของชุมชนอันจะก่อให้เกิดกระบวนการและโครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถแสดงออกซึ่งความสามารถของตนเองและได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, 2546:119).

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเข้าร่วมอย่างแข็งขันและอย่างเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในทุก ขั้นตอนของโครงการหรืองานพัฒนาชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในอำนาจการตัดสินใจและหน้าที่ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมเข้าร่วมจะเป็นเครื่องประกันว่าสิ่งที่ผู้มีส่วนได้เสียต้องการที่สุดนั้น จักได้รับการตอบสนองและทำให้มีความเป็นไปได้มาก ขึ้นว่าสิ่งที่ทำไปนั้นจะตรงกับความต้องการที่แท้จริงและมั่นใจมากขึ้นว่าผู้เข้าร่วมทุกคนจะได้รับประโยชน์เสมอหน้ากัน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท หมายถึง การที่ประชาชนทั้งในเมืองและ ได้เข้ามีส่วนร่วมหรือเข้ามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาชนบทขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือ ทุกขั้นตอนแล้วแต่เหตุการณ์จะเอื้ออำนวยการสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมใน

แนวทางการพัฒนา โดยผ่านทางกระบวนการส่งเสริมชักนำการสนับสนุนให้ ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการเรียนรู้ การริเริ่มในการคิดร่วมนำกำหนดแนวทางในการพัฒนาร่วมแก้ไขและวางแผนปฏิบัติ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือทรัพยากรทางการบริการตลอดจน อำนาจในการตัดสินใจในการกำหนดกิจกรรม แนวทางการดำเนินกิจกรรมของตนเองให้เกิดขึ้นเกิดขึ้นภายในชุมชนด้วยความเต็มใจ และเต็มความสามารถของตนเองเพื่อเพิ่มและพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการและควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรตลอดจนปัจจัยการผลิตในสังคมอันจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง

สรุปได้ว่าการศึกษานโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง เป็นการสร้างโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยผ่านทางกระบวนการส่งเสริม ชักนำการสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการเรียนรู้ การริเริ่มในการคิดร่วมนำกำหนดแนวทางในการ พัฒนาร่วมแก้ไข วางแผนปฏิบัติและให้ได้รับข่าวสาร การให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ การร่วมตัดสินใจ ทั้งในขั้นตอนการริเริ่มนโยบาย การจัดทำแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบ ต่อคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการปฏิบัติตลอดจนปัจจัยการผลิตในสังคมอันจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเองและให้เกิดประโยชน์

2.1.3 รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมตามขั้นตอนในการพัฒนาออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นริเริ่มการพัฒนา ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการด้วย

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการวางแผนในการพัฒนา ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงานตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่ใช้

ขั้นตอนที่ 3 ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์และแรงงาน หรือเข้าร่วมบริหาร ประสานงาน และดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

ขั้นตอนที่ 4 ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนาหรือยอมรับผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

ขั้นตอนที่ 5 ประชาชนเข้าร่วมประเมินการพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด ซึ่งในการประเมินอาจปรากฏในรูปของการประเมินผลย่อย (Formative Evaluation) เป็นการประเมินผลก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ หรือกระทำในรูปของการประเมินผลรวม (Summative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปสุดท้าย (ทศพล กฤตยพิสิฐ, 2538:13)

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมของประชาชน ได้มีผู้แสดงรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้อย่างหลากหลายซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา และเรียบเรียงไว้ดังนี้

นักวิชาการหลายท่านได้ เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมออกเป็นหลายแบบกล่าวคือ 4 แบบ คือ

1. การตัดสินใจ ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้นประการแรกสุด คือ การกำหนดความต้องการ และจัดลำดับความสำคัญ จากนั้นเลือกนโยบาย และประชากรที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ในช่วงเริ่มต้นการตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2. การดำเนินงาน ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานตามโครงการนั้นจะได้ มาจากคำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้างและจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหารงานการประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

3. การรับผลประโยชน์ ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณ และคุณภาพแล้วยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ ภายในกลุ่ม ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลประโยชน์ในทางบวก และผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ และเป็นโทษต่อบุคคลในสังคมด้วย

4. การประเมินผล สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกต คือ ความเห็นความชอบและความคาดหวัง ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้การมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่ว่าในหน่วยงานใดก็ตามเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา เพราะการมีส่วนร่วมมีคุณประโยชน์หลากหลายประการ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายถึงลักษณะรูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

ลักษณะของการมีส่วนร่วม ออกเป็น 10 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ (Position of Leadership)
2. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ (Membership on Committees)
3. การมีส่วนร่วมประชุม (Attendance at Meetings)
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน (Solicitor)
5. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม (Entrepreneur)
6. การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์ (Interviewer)
7. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงานหรือเป็นลูกจ้าง (Employee)
8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค (Customers)
9. การมีส่วนร่วมมอบวัสดุอุปกรณ์ (Material Contribution)

ต่อมารูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมยังมีอีก การมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชน ในการพัฒนาควรจะมี 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น กล่าวคือ ถ้าหากชาวชนบทยังไม่สามารถทราบถึงปัญหาและเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหา ในท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดีแล้ว การดำเนินงานต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาลงท้องถิ่นย่อม ไร้ประโยชน์ เพราะชาวชนบทจะไม่เข้าใจ และมองไม่เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินงานเหล่านั้น

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม เพราะการวางแผนดำเนินงาน เป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้ชาวชนบทรู้จักวิธีการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักการนำเอาปัจจัยข่าวสาร ข้อมูลต่างๆ มาใช้ในการวางแผน

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน แม้ชาวชนบทส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจน แต่ก็มีแรงงานของตนเองที่สามารถใช้เข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงาน จะทำให้ชาวชนบทสามารถคิดต้นทุนดำเนินงานได้ด้วยตนเอง ทำให้ได้เรียนรู้การดำเนิน กิจกรรมอย่างใกล้ชิด

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ถ้าหากการติดตามงานและประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมแล้วชาวชนบทย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ทำไปนั้นได้รับผลดี ได้รับประโยชน์หรือไม่อย่างไร การดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันใน โอกาสต่อไป จึงอาจจะประสบความสำเร็จยากลำบาก

ลักษณะการมีส่วนร่วม

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมแตกต่างกันไป ดังนี้

Hungtington and Nelson (1975: 12-15) ได้กล่าวถึง ลักษณะการมีส่วนร่วมไว้ 3 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 การมีส่วนร่วมโดยดูที่กิจกรรม เช่น การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง

ลักษณะที่ 2 การมีส่วนร่วมโดยพิจารณาจากระดับการบริหาร 3 ระดับคือ ระดับแนวราบ ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมโดยไม่จริงจัง ระดับแนวตั้ง เป็นการมีส่วนร่วมกับผู้ที่มีอำนาจมากกว่าผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการบริหารงานที่เกี่ยวข้องทั้งแนวดิ่งและแนวนอน

ลักษณะที่ 3 การมีส่วนร่วมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีอำนาจและควบคุม

Anthony (1978: 3-5) ได้ระบุถึงลักษณะสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3 ประการ ดังนี้

ลักษณะที่ 1 ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (subordinate involvement) โดยผู้ใต้บังคับบัญชาจะต้องเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของตนเองและตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล และคำนึงถึงประโยชน์ขององค์กรเป็นหลัก

ลักษณะที่ 2 สิ่งที่ต้องตัดสินใจต้องเป็นเรื่องสำคัญ (involvement in important decisions or issues) การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะต้องเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ โดยความสำคัญดังกล่าวเป็นความสำคัญของทั้งองค์กรและผู้ใต้บังคับบัญชา การที่ผู้บริหารเลือกเฉพาะเรื่องที่ไม่สำคัญหรือไม่เกี่ยวข้องมาให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วม ไม่ใช่ลักษณะที่ถูกต้องของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ลักษณะที่ 3 มีการแบ่งอำนาจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา (shared authority) ตามหลักการแล้วการแบ่งอำนาจการตัดสินใจของผู้บริหารให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่ได้ทำให้อำนาจของผู้บริหารลดลง แต่การแบ่งอำนาจการตัดสินใจไปให้ผู้ใต้บังคับบัญชา กลับทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนรับผิดชอบงานมากขึ้น ถ้าผู้บริหารกลัวการเสียอำนาจส่วนนี้และไม่ยอมแบ่งอำนาจการตัดสินใจไปให้ผู้ใต้บังคับบัญชาการบริหารแบบมีส่วนร่วมก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้

เจิมศักดิ์ ปิ่นทองและอคิน รพีพัฒน์ (2527: 61) ได้ศึกษาขั้นตอนการมีส่วนร่วมจากประสบการณ์ภาคสนามในประเทศไทยซึ่งสรุปไว้คล้ายคลึงกันว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนมี 4 ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุ การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติตามแผน และการมีส่วนร่วมการกำกับติดตามประเมินผล

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2534 : 12) กล่าวถึงหลักการมีส่วนร่วมว่า หลักความร่วมมือของประชาชนที่สำคัญยิ่ง คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างจริงจัง ทั้งนี้ด้วยการเปิดโอกาสให้มีการศึกษา (Education) การร่วมพิจารณา (Consensus) และการตกลงใจร่วมกัน (Consent) ในการแก้ปัญหาหรือการวางโครงการต่างๆ การที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมก็เพื่อเป็นการให้ประชาชนได้มีสิทธิ์ และความเสมอภาคในอันที่จะรับผิดชอบในสังคม ประชาชนจะมีโอกาส ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบ

Arnstein (1969) อ้างถึงใน อรุณ รัชธรรม, 2536: 270-271) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีอำนาจและควบคุมไว้ 8 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 กุศโลบาย (Manipulation) เป็นการเข้ามาเพียงเพื่อประชาสัมพันธ์ตนเองไม่ให้มุ่งหวังการมีส่วนร่วม

กลุ่มที่ 2 การรักษา (Therapy) เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันและมีพฤติกรรมตามที่ผู้นำต้องการเท่านั้น

กลุ่มที่ 3 การบอกกล่าว (Informing) เป็นการที่ผู้นำให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อย

กลุ่มที่ 4 การให้คำปรึกษา (Consultation) เป็นการที่ผู้นำให้ผู้ตามคอยพิจารณาถึงข้อคิดเห็นต่างๆ แต่ไม่ได้บังคับให้ผู้ตามต้องทำตามการมีส่วนร่วมของผู้ตาม

กลุ่มที่ 5 การปลอบโยน (Placation) มีลักษณะเหมือนกับการเห็นอกเห็นใจคล้อยตามแต่ในใจไม่ได้มีการยอมรับที่จะปฏิบัติตามเลย

กลุ่มที่ 6 การเป็นหุ้นส่วน (Partnership) หมายถึง ลักษณะการร่วมกันคิด ร่วมกันทำและร่วมกันตัดสินใจมากขึ้น

กลุ่มที่ 7 การมอบอำนาจ(Delegated power) เป็นการที่ผู้นำมอบอำนาจให้ผู้ตามได้ปฏิบัติแทน ซึ่งเป็นการเข้ามามีบทบาทในกิจกรรมของผู้ตามมากขึ้น

กลุ่มที่ 8 อำนาจและการควบคุม (Power and control) เป็นการที่ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมและกำหนดบทบาทอย่างแท้จริง

แสวง รัตนมงคลมาศ (2538 : 34) ได้สรุปกระบวนการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆของกิจกรรมของส่วนรวม ซึ่งมี 2 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 ด้านคิดหรือกำหนดนโยบาย ซึ่งมี 3 ระดับได้แก่ การมีส่วนร่วมเป็นเพียงผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร ข้อคิดเห็น การตัดสินใจ และเป็นผู้กำหนดนโยบาย

ด้านที่ 2 ด้านปฏิบัติหรือด้านการดำเนินการตามนโยบายแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ การร่วมกำหนดเป้าหมายการร่วมดำเนินการในกระบวนการจัดการ และการร่วมหนุนช่วยทรัพยากรการบริหาร

การมีส่วนร่วม มีลักษณะสำคัญดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2540: 224)

ลักษณะที่ 1 เป็นกระบวนการของการให้ผู้ได้บังคับบัญชา มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

ลักษณะที่ 2 เป็นการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของบุคคล

ลักษณะที่ 3 ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาของการบริหาร

ลักษณะที่ 4 การบริหารโดยการมีส่วนร่วมตั้งอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ให้ผู้ได้บังคับบัญชา

ลักษณะที่ 5 ต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจขององค์กร

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540 : 28-29) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 11 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 จำแนกตามกิจกรรมในการมีส่วนร่วม

มิติที่ 2 จำแนกตามประเภทของกิจกรรมหรือขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

มิติที่ 3 จำแนกตามระดับความสมัครใจในการเข้าร่วม

มิติที่ 4 จำแนกตามวิธีการมีส่วนร่วม

มิติที่ 5 จำแนกตามระดับความเข้มของการมีส่วนร่วม

มิติที่ 6 จำแนกตามระดับความถี่ของการมีส่วนร่วม

มิติที่ 7 จำแนกตามประสิทธิผลของการมีส่วนร่วม

มิติที่ 8 จำแนกตามพิสัยของกิจกรรม

มิติที่ 9 จำแนกตามระดับขององค์กร

มิติที่ 10 จำแนกตามประเภทของผู้มีส่วนร่วม

มิติที่ 11 จำแนกตามลักษณะของการวางแผน

อาร์นสไตน์ (Arnstein, 1966, อ้างถึงใน ชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2540: 22-23) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมมีลักษณะเป็นบันไดการมีส่วนร่วม (participation ladder) 8 ขั้นคือ

บันไดขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 รวมเรียกว่าเป็นขั้นที่มีส่วนร่วมเทียมหรือไม่มีส่วนร่วม หมายถึงประชาชนยังไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างแท้จริง

บันไดขั้นที่ 3-5 รวมเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วมระดับพิธีการหรือการมีส่วนร่วมบางส่วน บางเรื่องเท่านั้นเพราะบางส่วนผู้มีอำนาจเต็มสงวนเอาไว้

บันไดขั้นที่ 6-8 รวมเรียกว่าการมีส่วนร่วมระดับอำนาจของประชาชน ซึ่งเป็นระดับที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมาก โดยพัฒนาจากขั้นที่ 6,7 จนถึงขั้นที่ 8 เป็นขั้นที่ควบคุมโดยประชาชน เป็นการใช้อำนาจตัดสินใจของประชาชนโดยผ่านตัวแทนหรือประชาชนเป็นผู้ใช้ ดังแผนภาพที่ 2.1

1	ขั้นควบคุมประชาชน (Citizen Control)	การมีส่วนร่วมระดับอำนาจของประชาชน (Degree of Citizen Power)
2	ขั้นใช้อำนาจผ่านตัวแทน (Delegated Power)	
3	ขั้นเป็นหุ้นส่วน (Partnership)	
4	ขั้นปลอบใจ (Placation)	การมีส่วนร่วมระดับพิธีกรรมหรือการมีส่วนร่วมบางส่วน (Degree of Tokenism or Partial Participation)
5	ขั้นปรึกษา (Consultation)	
6	ขั้นรับฟังข่าวสาร (Informing)	
7	ขั้นบำบัดรักษา (Therapy)	การมีส่วนร่วมเทียมหรือไม่มีส่วนร่วม (Pseudo-Participation or Non-Participation)
8	ขั้นถูกจัดกระทำ (Manipulation)	

ภาพที่ 2.1 บันไดของลักษณะการมีส่วนร่วม 8 ขั้น

จากแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมที่กล่าวมา ผู้วิจัยมีความเห็นว่าลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในประเด็นต่างๆ นั้น มีกิจกรรมที่ครอบคลุมในวงจรควบคุมคุณภาพ (Quality control Circle) ของ Damming ได้แก่ การวางแผน เช่น การร่วมกำหนดนโยบาย วางแผนกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติ เช่น การเข้าไปมีอำนาจควบคุม การตัดสินใจ การลงทุน การตรวจสอบ เช่น การร่วมกันค้นหาปัญหา การติดตามประเมินผล การปรับปรุงแก้ไข เช่น การร่วมรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม การตกลงใจหาวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งตามวงจรควบคุมคุณภาพนั้นขึ้นอยู่กับระดับความเข้มของการมีส่วนร่วม ได้แก่ การมีส่วนร่วมเทียม การมีส่วนร่วมบางส่วน และการมีส่วนร่วมแท้จริง นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับวิธีการมีส่วนร่วม ได้แก่ การมีส่วนร่วมโดยตรงและการมีส่วนร่วมโดยอ้อมอีกด้วย

ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการที่กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้หลายท่าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (2542 : 6,9) ได้ให้ความสำคัญต่อยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ไว้หลายหมวด หลายมาตรา ดังนี้

มาตรา 8 (2) ได้กล่าวถึงเจตนารมณ์ที่จะให้สังคม ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มาตรา 9 (2) ให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 9 (5) ให้มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

มาตรา 12 ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ได้มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรา 24 ให้สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และชุมชนร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชน และท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545: 9) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 5 ประการ ดังนี้
 ประการที่ 1 การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดเพียงคนเดียว

ประการที่ 2 การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลในทางจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลง ในขณะเดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นวิธีการที่ผู้บริหารสามารถใช้ทดสอบว่า สิ่งของตนเองรู้ตรงกับสิ่งที่ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาหรือไม่

ประการที่ 3 เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ประการที่ 4 เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสได้ใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกัน เกิดความมีน้ำใจ (team spirit) และความจงรักภักดีต่อหน่วยงานมากขึ้น

ประการที่ 5 การมีส่วนร่วมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้นและส่งเสริมให้มีการปรับปรุงงานมีความเป็นไปได้สูง ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

ปราชญา กล้าผจญ (2545: 1) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าเป็นการบริหารงาน ที่ทำให้บรรลุเป้าหมายอย่างงดงาม กล่าวคือ เป็นการบริหารที่สร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับประชาชนและผู้บังคับบัญชาไปพร้อม ๆ กับการสร้างหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) และการสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยในการทำงาน จะเห็นได้ว่าการบริหารในยุครัฐบาลนายกรัฐมนตรีนพคุณ พินิจดำรงโททักขิณ ชินวัตร ได้ใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมสูงมากในรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) เพื่อการบริหารหรือการแก้ไขปัญหาต่างๆ มากมายไม่ว่าจะเป็น ประชุมเชิงปฏิบัติการแก้ไขปัญหาความยากจน ประชุมเชิงปฏิบัติการแก้ไขปัญหาเสพติด ประชุมเชิงปฏิบัติการในการกำหนดนโยบายต่างประเทศ หรือการปฏิรูประบบราชการ ฯลฯ การประชุมเชิงปฏิบัติการแต่ละเรื่องนั้นทำหลายครั้ง ซึ่งนับว่าเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในรัฐบาลชุดใดเลย และรวมไปถึงการให้อำนาจปฏิบัติ ในลักษณะการให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ช่วยนายกรัฐมนตรีประจำจังหวัด หรือการดำเนินงานโครงการจังหวัดบูรณาการเพื่อการพัฒนา โดยปรับเปลี่ยนบทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นผู้บริหารสูงสุดของจังหวัด (Chief Executive Officer : CEO) ที่สามารถบังคับบัญชาสั่งการหัวหน้าส่วนราชการต่างๆภายในจังหวัดได้อย่างเบ็ดเสร็จโดยตรง เพื่อให้การดำเนินงานภายในจังหวัดเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ตรงตามนโยบายของผู้บริหารสูงสุด และสามารถตอบสนองความต้องการและข้อเท็จจริงของแต่ละจังหวัดได้โดยตรง นับว่าเป็นมิติใหม่ของการบริหารในยุคนี้จะเห็นว่าการมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของนักวิชาการไทย ผู้บริหารระดับสูงของประเทศ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่ายทั้งในเรื่องการจัดการศึกษา การบริหารจัดการ การระดมทรัพยากร ในระดับต่างๆของประเทศที่มีความหลากหลาย กว้างขวาง หลากแง่มุม อันจะทำให้การจัดการศึกษาตามแนวทางใหม่ ไม่โดดเดี่ยวแต่เฉพาะผู้รับผิดชอบเท่านั้น แต่จะเปลี่ยนแนวทางเป็นการรับผิดชอบร่วมกันแทน โดยบูรณาการเอาเป้าหมายของหน่วยงาน และความพึง

พอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในบรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตย แอนโทนี (Anthony, 1978: 27-29) ได้สรุปประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 8 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 ก่อให้เกิดความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยปกติแล้วบุคคลย่อมมีธรรมชาติที่ต่อต้านการเปลี่ยนแปลง เพราะการเปลี่ยนแปลงทำให้ต้องปรับตัวจากสภาพที่เคยชิน แต่การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมตัดสินใจและร่วมดำเนินการในเรื่องต่างๆ ดังนั้นเมื่อหน่วยงานมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง บุคลากรในหน่วยงานก็สามารถรับการเปลี่ยนแปลงนั้นได้ดีกว่าหน่วยงานที่ไม่ได้บริหารงานในลักษณะนี้

ประการที่ 2 ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับพนักงานและผู้บริหารกับสหภาพแรงงานราบรื่นขึ้น เนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้กลุ่มต่างๆ กล้าเปิดเผยความไม่พอใจต่างๆ ออกมา ทำให้ความไม่พอใจเหล่านั้นได้เข้าสู่กระบวนการแก้ปัญหา ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในหน่วยงาน และลดความสูญเสียต่างๆ อันเนื่องมาจากการขาดงาน การนัดหยุดงานหรือการทำงานไม่เต็มประสิทธิภาพ

ประการที่ 3 ทำให้พนักงานมีความผูกพันต่อหน่วยงานมากขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงานได้มีส่วนร่วมตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ของหน่วยงานทำให้พนักงานเกิดความนับถือตนเองและรู้ว่าคุณค่าต่อหน่วยงาน ผลงานต่างๆ ของหน่วยงานมาจากความร่วมมือของทุกคนในหน่วยงาน ส่งผลให้เกิดความรักความผูกพันต่อหน่วยงาน

ประการที่ 4 ทำให้มีความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหารมากขึ้น เมื่อพนักงานได้มีส่วนร่วมตัดสินใจกับฝ่ายบริหาร พนักงานจะเข้าใจถึงเหตุผลและความจำเป็นของฝ่ายบริหารได้ดีขึ้น และการบริหารลักษณะนี้ก็ช่วยให้ต่างฝ่ายต่างมีความเคารพซึ่งกันและกัน ดังนั้นเมื่อมีปัญหาใดๆ เกิดขึ้นต่างฝ่ายก็จะมีความรู้สึกไว้วางใจกันมากขึ้น การแก้ปัญหาก็สามารถดำเนินไปได้อย่างตรงไปตรงมา

ประการที่ 5 ทำให้การบริหารพนักงานง่ายขึ้น เนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงานยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น มีความผูกพันต่อหน่วยงาน และมีความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหารมากขึ้น ส่งผลให้สามารถลดจำนวนฝ่ายบริหารลงได้ เนื่องจากไม่ต้องการควบคุมอย่างใกล้ชิด และการได้มีส่วนร่วมก็ช่วยให้เขามีความรับผิดชอบมากขึ้น รวมทั้งช่วยให้ยอมรับในอำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารได้มากขึ้น

ประการที่ 6 ทำให้การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพดีขึ้น เนื่องจากมีหลายคนช่วยกันคิดในเรื่องเดียวกันทำให้คิดได้รอบคอบยิ่งขึ้น และการที่ฝ่ายพนักงานมาช่วยตัดสินใจทำให้ได้ข้อมูลมากขึ้น

ประการที่ 7 ทำให้การติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนดีขึ้น โดยปกติในหน่วยงานทั่วไปมักสื่อสารจากบนลงล่างมากกว่าจากล่างขึ้นบน การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นช่องทางให้เกิดการสื่อสารจากล่างขึ้นบนได้ดีขึ้น

ประการที่ 8 ทำให้ทีมงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงานเข้าใจเป้าหมายได้ตรงกันและมีทิศทางการทำงานไปในทางเดียวกัน ทำให้ลดความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้ทีมงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น

มีนักวิชาการ 3 ท่านได้แก่ Davis, Keith, (1981: 160) Gordon, Judith R., (1987: 627) และ Swansberg (1996: 339) ได้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญหรือประโยชน์ของการมีส่วนร่วมที่คล้ายคลึงกัน แตกต่างกัน และนอกเหนือออกไป ดังนี้

ส่วนที่คล้ายคลึงกันของนักวิชาการทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมทำให้เกิดการยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีความไว้วางใจกันสูง เกิดเจตคติที่ดีต่อการทำงาน และมีความพึงพอใจต่องาน เกิดความร่วมมือร่วมใจเป็นทีมงานคุณภาพ มีความสมัคสมานสามัคคีกัน นอกจากนั้นยังช่วยลดอัตราการขาดงาน เปลี่ยนงาน และการทำงานนอกเวลาลดลง

เดวิสและกอร์ดอน มีความเห็นที่คล้ายคลึงกันว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการลดต้นทุนการผลิต ช่วยเพิ่มผลผลิตหรือผลงานให้มีคุณภาพสูงขึ้น เนื่องจากผู้ร่วมงานมีแรงจูงใจในการทำงาน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีการติดต่อสื่อสารที่อยู่บนพื้นฐานความเข้าใจกัน ทำให้เกิดความผูกพันต่อองค์กร

เดวิสและสเวนเบอร์เกอร์ก็มีความเห็นที่ตรงกันว่า การมีส่วนร่วมทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีการยอมรับการเปลี่ยนแปลง ได้ความคิดใหม่ๆที่จะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนางานมากขึ้น

นอกจากนั้นสเวนเบอร์เกอร์ยังมีความเห็นที่แตกต่างว่า การมีส่วนร่วมยังช่วยลดการร้องเรียนและข้อข้องใจต่างๆลงได้ และกอร์ดอนยังมีความเห็นที่เพิ่มเติมอีกว่าการมีส่วนร่วมทำให้ทุกคนเข้าใจกฎระเบียบ วัตถุประสงค์ เป้าหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น มีอิสระในการปฏิบัติงาน สามารถค้นพบความสามารถพิเศษของตน และแสดงให้เห็นภาวะผู้นำของผู้บริหารได้อย่างชัดเจน

จากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้นสรุปว่า การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดประโยชน์ 3 ส่วน คือ ประโยชน์ที่เกิดกับหน่วยงาน ประโยชน์ที่เกิดกับฝ่ายบริหาร และประโยชน์แก่พนักงาน

สรุปได้ว่า รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมแต่ละท่าน มีรูปแบบและขั้นตอน แตกต่างกันไป เพราะฉะนั้นพื้นฐานการมีส่วนร่วม 4 แบบ คือ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

2.1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนา โดยแบ่งออกเป็นปัจจัยหลัก 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยทางด้านบุคคลและทางด้านเศรษฐกิจประกอบด้วย เพศ อายุ ภูมิฐานะ ระดับ การศึกษา สถานภาพสมรส สถานภาพในครอบครัว ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้ สถานที่ทำงาน ระยะเวลาในการประกอบอาชีพในชุมชน

2. ปัจจัยทางด้านสังคม ประกอบด้วย ความต้องการเกียรติเป็นที่ยกย่องจากบุคคลอื่น การได้รับการชักจูง จากผู้นำชุมชน เพื่อนบ้าน เจ้าหน้าที่โครงการและความต้องการเป็นกลุ่มเป็นพวก เคยมีกิจกรรมแก้ไขปัญหาดังกล่าว ร่วมกันมาก่อน การคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน และความสัมพันธ์ ทางสังคม ที่ดีของคนในชุมชน (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ, 2549:20)

ต่อมาการมีส่วนร่วมว่าในการพิจารณาการมีส่วนร่วมจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสภาพแวดล้อม ซึ่งมีความซับซ้อนอย่างมากด้วย ได้แก่

1. ปัจจัยทางกายภาพและชีวภาพ
2. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ
3. ปัจจัยทางการเมือง

4. ปัจจัยทางด้านสังคม
5. ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม
6. ปัจจัยทางด้านประวัติศาสตร์

นอกจากนี้บุคคล 4 ฝ่าย ที่มีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อม เป็น
บทประกอบด้วย

1. ประชาชนในท้องถิ่น
2. ผู้นำท้องถิ่น
3. เจ้าหน้าที่ของรัฐ
4. บุคคลภายนอก

สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นและมีปัจจัยหลายอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ได้แก่

1. อายุและเพศ
2. สถานภาพครอบครัว
3. ระดับการศึกษา
4. สถานภาพทางสังคมเช่นชั้นทางสังคมศาสนา
5. อาชีพ
6. รายได้และทรัพย์สิน
7. ระยะเวลาท้องถิ่นและระยะเวลาที่อยู่ในโครงการ
8. พื้นที่ดินถือครองและสถานภาพการทำงาน (Cohen, John M, and UpHoff, Norman T. ,1997:17-19)

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้
เกี่ยวกับกลไกของรัฐ ทั้งในการกำหนดแนวนโยบายการบริหารจัดการประเทศ มาตรการ และระดับ
ของการปฏิบัติงานที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยด้านประชาชน โดย
ประชาชนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ เป็นฝ่ายตัดสินใจริเริ่มกิจกรรม และรับผลประโยชน์ โดยมี
จิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม

2.1.5 ระดับของการมีส่วนร่วม

การที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็นและการ
ปฏิบัติการมีส่วนร่วมจะช่วยสร้างพลังจิตให้ร่วมกันปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ที่มีประสิทธิภาพมากกว่า การ
ยินยอมปฏิบัติตามคำสั่งนอกจากนี้การมีส่วนร่วมจะช่วยกระตุ้นให้บุคคลสนับสนุนเป้าหมาย ตลอดจน
วัตถุประสงค์ร่วมขององค์กรด้วยนอกจากความหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วม ปฏิบัติงานใน
องค์การประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ประการ

1. การมีส่วนร่วมในด้านแสดงความคิดเห็น
2. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย

3. การมีส่วนร่วมช่วยให้การเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ๑๗
ระดับของการมีส่วนร่วมด้านหลักการทั่วไปแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

1. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล ของตน/ครอบครัว/ชุมชนของตน
2. การมีส่วนร่วมรับข้อมูลข่าวสาร
3. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ

โดยเฉพาะในโครงการที่ตนมีส่วนได้เสีย โดยแบ่งเป็น 3 กรณี แล้วแต่กิจกรรมในตนเอง
ในขั้นตอนใด ต่อไปนี้

- 3.1 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจน้อยกว่าเจ้าของโครงการ
- 3.2 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจเท่ากับเจ้าของโครงการ
- 3.3 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจมากกว่าเจ้าของโครงการ

4. การมีส่วนร่วมทำ คือ ร่วมในขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด

5. การมีส่วนร่วมสนับสนุน คือ อาจไม่มีโอกาสร่วมทำแต่มีส่วนร่วมช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ
นอกจากนี้ยังได้มีการแบ่งระดับของการมีส่วนร่วมเป็นระดับของการมีส่วนร่วม ตามแนวทางพัฒนา
ชุมชน เป็นการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยได้แบ่งไว้ดังนี้

1. ร่วมค้นหาปัญหาของตนให้เห็นว่าสิ่งใดที่เป็นปัญหารากเหง้าของปัญหา
2. ร่วมค้นหาสิ่งที่จำเป็นของตนในปัจจุบันคืออะไร

2.1 ร่วมคิดช่วยตนเองในการจัดระดับปัญหา เพื่อจะแก้ไขสิ่งใดก่อนหลัง

2.2 วางแผนแก้ไขปัญหานั้นเป็นเรื่อง ๆ

2.3 ร่วมระดมความคิด ถึงทางเลือกต่าง ๆ และเลือกทางเลือกที่เหมาะสม เพื่อแก้ไข
ปัญหาที่วางแผนนั้น

2.4 ร่วมพัฒนาเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้

2.5 ร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น ๆ

2.6 ร่วมติดตามการดำเนินงานและประเมินผลการดำเนินงาน

2.7 ร่วมรับผลประโยชน์/หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน (นรินทร์ชัย
พัฒนพงศ์, 2546 : 17)

สรุปได้ว่าระดับของการมีส่วนร่วมได้นั้น 1)ร่วมตัดสินใจ 2)ร่วมดำเนินการ 3)ร่วมรับ
ผลประโยชน์ และ4) ร่วมติดตามประเมินผล ระดับของการมีส่วนร่วมตามแนวทางพัฒนาชุมชน เป็น
การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ยุคของการเปลี่ยนแปลงจากประชาธิปไตยแบบตัวแทน เป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมการ
ทำงานแบบมีส่วนร่วมนั้นไม่ว่าจะเป็นระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน ระดับชุมชน ระดับองค์กร หรือ
ระดับประเทศนั้นล้วนมีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการทัศน์ ปัจจุบัน เพราะจะช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมเกิด
ความรู้สึกความเป็นเจ้าของ (Ownership) และการทำให้ผู้มีส่วนร่วมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นยินยอม

ปฏิบัติตาม (Compliance) และรวมถึงตกลงยอม (Commitment) ได้อย่างสมัครใจ เต็มใจ และสบายใจ ได้มีการดำเนินการแก้ปัญหาความไม่เรียบร้อยในชุมชนโดยกระบวนการมีส่วนร่วมแต่อย่างไรก็ตามการเข้ามามีส่วนร่วมนั้นจำเป็นจะต้องทำตามขั้นตอนโดยผู้คนจะเข้าร่วมในกิจกรรมทุกอย่างต้องมีพื้นฐานคติความคิดในเรื่องของการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วมมีนักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ดังนี้

Arnstien ได้ให้ความหมายไว้ว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยไม่มีบทบาทอะไรเลยย่อมไม่ได้ผลการมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพนั้นผู้เข้าร่วมจะต้องรู้จักใช้อำนาจและสามารถควบคุมกิจกรรมนั้นได้จึงทำให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ

Berkley ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ตามทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในการทำงานเท่าที่จะสามารถกระทำได้

William Erwin ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง

นิคม ผัดแสนได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ให้ประชาชนได้ คิดค้นแนวทางขึ้นเอง เป็นผู้กำหนด การตัดสินใจ คิดค้นปัญหาและการดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ เช่น แสดงความคิดเห็น เสนอแนะและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ

อุทัย บุญประเสริฐ ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงการเปิด โอกาสให้สมาชิกของชุมชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในกิจกรรมใดๆ ให้ความช่วยเหลือและมีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อประชาชน

พีระ พรนวม ได้ให้ความหมาย ไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นการกระจายอำนาจ ให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาปัญหาความต้องการร่วมกัน ในการตัดสินใจร่วมกันวางแผนดำเนินงานหรือแก้ไขปัญหาร่วมกันดำเนินการหรือปฏิบัติงานร่วมกันตลอดจนรับรู้ผลดีเสียจนเกิดความภาคภูมิใจร่วมกัน

ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์ ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาส ให้ประชาชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทร่วมในกิจกรรมทุกประการตามกำลังความสามารถของสมาชิกไม่ว่า จะเป็นการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันนำผลที่ได้มาปรับปรุง แก้ไขพัฒนางานในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สัญญา เคนาภูมิ ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่สมาชิกได้มีโอกาสร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามโครงการร่วมติดตามประเมินผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ ทั้งนี้มีส่วนร่วมจะต้องมาจากความสมัครใจ พึงพอใจและได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากชุมชนโดยส่วนรวมร่วมกัน

เมตต์ การอุทิศ ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนได้มีส่วนร่วม ร่วมมือกัน ในการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ การติดตามการตรวจสอบ และการประเมินผล ร่วมกันเป็น อย่างอิสระและนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข พัฒนางานกิจกรรมหรือ ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความ เชี่ยวชาญของแต่ละบุคคลคนในการแก้ปัญหาของชุมชนและพัฒนางานในชุมชนให้มีความโปร่งใสและ ให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือการปกครองท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่จำเป็นและมีความสำคัญในทางการเมืองการปกครองของชุมชนต่าง ๆ เฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่มีการปกครองระบบ ประชาธิปไตย ซึ่งกล่าวในทางทฤษฎีและแนวความคิดทางปกครอง จะเห็นได้ว่า รัฐบาลซึ่งเป็นกลไก ในการบริหารการปกครองของรัฐบาลนั้น^[1] ย่อมมีภาระหน้าที่อย่างมากมาในการบริหารประเทศให้ ประชาชนได้รับความสุข ความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต (Well Being) อีกทั้งความมั่นคงแห่งชาติ ทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม (National Security) แต่ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่รัฐบาลจะดูแล และจัดทำบริการให้กับประชาชนได้ทั่วถึงทุกชุมชนของประเทศ เพราะอาจจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับ ความล่าช้าในการดำเนินงาน การที่อาจจะไม่สนองต่อความต้องการของแต่ละชุมชนได้ และ รวมทั้งข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณ (Budget) และตัวบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินงานให้ทั่วถึงได้ เมื่อ เป็นดังนี้ การลดภาระของรัฐบาลโดยการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเพื่อ การสนองต่อความต้องการของชุมชน จะได้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และตรงกับความต้องการของ ชุมชนนั้น ๆ จึงเป็นผลให้การปกครองท้องถิ่นมีบทบาทและความสำคัญเกิดขึ้น

ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากแนวความคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการเมืองการปกครองของ รัฐบาลในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน ยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นสามารถสรุปได้ดังนี้

1) การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะการ ปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกว่าตนมี ความเกี่ยวพันมีส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบ และห่วงแหน ต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยอันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการ ปกครองประชาธิปไตยในที่สุด

2) การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนรู้จักท้องถิ่นการปกครองตนเอง (Self Government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประการหนึ่งก็คือ การปกครองตนเองมิใช่เป็นการ ปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบียดเบียน โดยเป็นการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหาร

ท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่นโดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยประชาชนออกเสียงประชามติ (Reference) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น และมีส่วนร่วมรับรู้ถึงปัญหาและแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตน

3) การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการกระจายอำนาจ เนื่องจากการกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวาง นับวันจะขยายเพิ่มขึ้น ขณะที่แต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน ประชาชนจึงเป็นผู้มีความเหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุด และกิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่น ไม่เกี่ยวกับท้องถิ่นอื่น ๆ และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเทศโดยรวม จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง ทั้งนี้การแบ่งเบาภาระดังกล่าวทำให้รัฐบาลมีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ ๆ หรือกิจการใหญ่ ๆ ระดับชาติอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวม และมีความคล่องตัวในการดำเนินงานของรัฐบาลจะมีมากขึ้น

4) การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการ และปัญหาย่อมต่างกันออกไป ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจุดและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดีก็คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั่นเอง

5) การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองและการบริหารของประเทศในอนาคต ผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังฝึกฝนทักษะทางการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย

6) การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

โดยสรุป ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถแบ่งออกเป็นสองด้วย คือ ด้านการเมืองการปกครอง และการบริหาร กล่าวคือในด้านการเมืองการปกครองนั้นเป็นการปูพื้นฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยและเรียนรู้การปกครองตนเอง ส่วนด้านการบริหารนั้น เป็นการแบ่งเบาภาระรัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่นได้หาทางสนองแก้ปัญหาด้วยตนเอง ด้วยกลไกการบริหารต่าง ๆ ทั้งในแง่ของการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการจัดการ เป็นต้น

2.4 บริบทพื้นที่วิจัย

บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว

1. สภาพทั่วไป

ที่ตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ตั้งอยู่ ที่บ้านฮ่าง หมู่ที่ 2 ตำบลวังแก้ว อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ห่างจากที่ว่าการอำเภอด่านซ้ายขึ้นไปทางทิศเหนือ ประมาณ 18 กิโลเมตร ห่างจากศูนย์ราชการ จังหวัดเลยขึ้นไปทางทิศเหนือ ประมาณ 140 กิโลเมตร จากสภาพตำบลวังแก้วเดิม

ได้จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2539 เนื้อที่ทั้งหมด 191.62 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 119,762.5 ไร่

อาณาเขต มีอาณาเขตติดต่อด้านข้างเคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลป่าหุง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลทุ่งฮั่ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลป่าจั่ว อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

สภาพภูมิประเทศ องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ลักษณะภูมิประเทศของตำบลวังแก้ว เป็นพื้นที่ป่า และภูเขาล้อมรอบชุมชน พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติดอยหลวง และอยู่ในพื้นที่ราบบางส่วนอยู่ตามแถบริมฝั่งแม่น้ำวัง มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ คือ แม่น้ำวัง ห้วยแม่ต๋ม ห้วยแม่กิด ห้วยแม่หิด ห้วยตะโก้ง เป็นต้น

ลักษณะภูมิอากาศฤดูร้อน เริ่มประมาณต้นเดือน มีนาคม จนถึงกลางเดือน พฤษภาคม อากาศจะร้อนอบอ้าว ช่วงที่มีอากาศร้อนที่สุด คือ เดือน เมษายนถึงต้นเดือน พฤษภาคม ฤดูหนาว เริ่มประมาณเดือน พฤศจิกายน จนถึง เดือน กุมภาพันธ์ อากาศจะหนาวเย็น ช่วงที่มีอากาศหนาวจัด คือ เดือน มกราคม

สภาพเศรษฐกิจและสังคมโดยภาพรวม ประชาชนส่วนใหญ่ ในตำบลวังแก้ว ร้อยละ 95 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปลัง ข้าวไร่ ข้าวโพด ผักกาด ชিং ฯลฯ มีพื้นที่ทำการประมง ในการประกอบอาชีพ เช่น เลี้ยงปลา และเลี้ยงสัตว์ เศรษฐกิจ เช่น โคเนื้อ ไก่ สุกร เป็ด ฯลฯ มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ น้ำตกวังแก้ว เป็นแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในพื้นที่ บ้านฮ่างวังแก้ว หมู่ที่ 5 ตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ ในเขตอุทยานแห่งชาติดอยหลวง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่บางส่วนจังหวัดพะเยา เชียงราย และลำปาง รวมเนื้อที่ประมาณ 1,170 ตารางกิโลเมตร สภาพภูมิประเทศเป็นเขาสูงทอดตัว แนวเหนือ-ใต้ ดอยหลวงนับเป็นยอดเขาที่สูงที่สุด น้ำตกวังแก้ว เป็นน้ำตกที่สวยงามที่สุดของจังหวัดลำปาง มีชั้นน้ำตกประมาณ 1,170 ชั้น แต่เป็นชั้นใหญ่ 7-8 ชั้น น้ำตกไหลอยู่ตลอดปี เมื่อขึ้นไปถึงชั้นบนสุดของน้ำตกจะพบ หมู่บ้านชาวเขาเผ่าเย้า ที่บ้านป่าคาหลวง และบ้านแม่ส้าน ซึ่งมีทางขึ้นค่อนข้างชัน อีกทั้งน้ำตกวังแก้วมีเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติระยะสั้น 1.4 กิโลเมตร การเดินทางใช้เส้นทาง สายลำปาง - แจ้ห่ม - วังเหนือ ระยะทางประมาณ 110 กิโลเมตร มีทางเข้าสู่ น้ำตกทั้งสองข้างที่ว่าการอำเภอวังเหนือ จากปางทางเข้าสู่ น้ำตกวังแก้ว เป็นระยะทาง ประมาณ 24 กิโลเมตรสภาพถนนเป็นทางลาดยาง หากเดินทางโดย รถประจำทาง สามารถโดยสารรถสองแถวสีฟ้าสายลำปาง - วังเหนือ มาลง ณ ที่ว่าการอำเภอวังเหนือและต่อรถไปยังน้ำตก และน้ำตกวังทอง สถานที่ตั้ง บ้านป่าแห่ง หมู่ที่ 3 ตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ

ด้านอุตสาหกรรม

มีโรงงานบ่อดินขาว บ้านป่าแห่ง ม.3

ด้านการเมือง/การปกครอง

เขตการปกครอง

จำนวนหมู่บ้านในเขต อบต.วังแก้ว จำนวน 7 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่บ้าน	ชื่อหมู่บ้าน	ผู้นำหมู่บ้าน	ตำแหน่ง
หมู่ 1	บ้านแม่หิ็ด	นายดำรงชัย เครืออินตา	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ 2	บ้านฮ่าง	นายอิทธิกร ก่ายกอง	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ 3	บ้านป่าแพ่ง	นายสุธิพงษ์ ก่ายกอง	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ 4	บ้านค้ายวัง	นายพิสิทธิ์ แรงทน	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ 5	บ้านฮ่างวังแก้ว	นายสัมฤทธิ์ผล คนเก่ง	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ 6	บ้านห้วยป่าย	นายพิชิต พรหมมาพิสิทธิ์	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ 7	บ้านห้วยต้นเคาะ	นายเต็มศักดิ์ เกิดกุล	กำนันตำบลวังแก้ว

ประชากร

ประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังทอง จำนวน ทั้งหมด 7 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้น 3,283 คน

หมู่บ้าน	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน		ครัวเรือน
		ชาย	หญิง	
หมู่ 1	บ้านแม่หิ็ด	251	233	208
หมู่ 2	บ้านฮ่าง	206	201	147
หมู่ 3	บ้านป่าแพ่ง	336	337	285
หมู่ 4	บ้านค้ายวัง	265	240	180
หมู่ 5	บ้านฮ่างวังแก้ว	223	251	182
หมู่ 6	บ้านห้วยป่าย	173	186	118
หมู่ 7	บ้านห้วยต้นเคาะ	191	190	150
รวม		1,645	1,638	1,270

2 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

2.1 การคมนาคมขนส่ง มีการคมนาคมภายในตำบลและระหว่างตำบลโดยมีถนนพหลโยธิน เชื่อมต่อดำบลวังเหนือ ซึ่งผ่านหมู่ที่ 2, 3, 4, 5, 6, 7 และ 1 เป็นถนนลาดยางสภาพดี ส่วนการคมนาคมระหว่างหมู่บ้านและภายในหมู่บ้านมีลักษณะเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็กและไม่ไผ่ ถนนลาดยาง และถนนลูกรัง การคมนาคมภายในหมู่บ้านยังไม่สะดวก ถนนส่วนใหญ่เล็กและแคบ บางส่วนสภาพผิวทางชำรุดเสียหาย บางหมู่บ้านยังเป็นลูกรังและถนนมีไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน ซึ่งการคมนาคมต่าง ๆ สามารถแยกได้ดังนี้

2.2 การไฟฟ้า ได้รับการจ่ายกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดลำปางกระจายไปทั่วทุกตำบล หมู่บ้าน ปัจจุบันมีหมู่บ้านที่ได้รับการบริการกระแสไฟฟ้าเกือบครบทุกครัวเรือน ในส่วนที่ไม่ทั่วถึงส่วนใหญ่จะเป็นไฟฟ้าแสงสว่างบริเวณถนนสาธารณะ

2.3 การประปา ระบบประปาหมู่บ้าน 7 หมู่บ้าน 7 แห่ง ตารางแสดงเขตประปาที่มีพื้นที่ระบบประปาใช้อยู่ 7 หมู่บ้าน

2.4 การสื่อสาร มีที่สถานีโทรคมนาคม/สถานีทวนสัญญาณ จำนวน 5 แห่ง หอกระจายข่าว จำนวน 7 หมู่บ้าน

3. ด้านเศรษฐกิจ

3.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจ ประชาชนส่วนใหญ่ ในตำบลวังแก้ว ร้อยละ 95 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปล้ง ข้าวไร่ ข้าวโพด ผักกาด ชিং ฯลฯ มีพื้นที่ทำการประมง ในการประกอบอาชีพ เช่น เลี้ยงปลา และเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ เช่น โคเนื้อ ไก่ สุกร เป็ด ฯลฯ

3.2 การเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่ ในตำบลวังแก้ว ร้อยละ 95 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

3.3 อุตสาหกรรม

- โรงงานบ่อดินขาว บ้านป่าแห่ง ม.3

3.4 การพาณิชย์/กลุ่มอาชีพ

- หน่วยธุรกิจในเขต อบต.วังแก้ว

กลุ่มอาชีพ มีดังนี้

- ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านค่ายวัง หมู่ 4
- กลุ่มเกษตรกร (ทุกหมู่บ้าน)
- กลุ่มเกษตรกรสวนริมวัง

4. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

4.1 การนับถือศาสนา

- ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 99

วัดแม่หีตบ้าน	แม่หีต	หมู่ที่ 1
วัดบ้านฮ่าง	บ้านฮ่าง	หมู่ที่ 2
วัดบ้านป่าแห้ง	บ้านป่าแห้ง	หมู่ที่ 3
วัดค่ายวัง	บ้านค่ายวัง	หมู่ที่ 4
สำนักสงฆ์วัดบ้านห้วยปาย	บ้านห้วยปาย	หมู่ที่ 6
สำนักสงฆ์วัดใหม่สามัคคีธรรม	บ้านห้วยตันเคาะ	หมู่ที่ 7

4.2 ประเพณีและงานประจำปี

ประชาชนยึดแนวปฏิบัติจริยธรรมควบคู่กับการปฏิบัติตามหลักของพระพุทธศาสนา มีสัมมาคารวะ มีความสามัคคีในหมู่เครือญาติ รักสงบสันติ มีความอดทน และมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ มีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีตามที่สืบทอดกันมา เช่น มีการเลี้ยงผีเจ้าบ้านเจ้าเมือง ประเพณีตานข้าวใหม่ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีสรงน้ำพระธาตุ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีส่งบ้านส่งเมือง ประเพณีเข้าพรรษา บุญออกพรรษา บุญกฐิน เป็นต้น

- ประเพณีท้องถิ่น สำคัญที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี

- วันขึ้นปีใหม่ เดือน มกราคม
กิจกรรมโดยสังเขป ทำบุญตักบาตรที่วัด ทำบุญกินข้าวใหม่
- สงกรานต์ (ปีใหม่เมือง) เดือน เมษายน
กิจกรรมโดยสังเขป ขนทรายเข้าวัด ทำบุญที่วัด รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่
- ตานก๋วยสลาก เดือน ตุลาคม, พฤศจิกายน
กิจกรรมโดยสังเขป ทำบุญอุทิศส่วนกุศลแก่บรรพบุรุษผู้ล่วงลับ
- สรงน้ำพระธาตุ เดือน มีนาคม
กิจกรรมโดยสังเขป ทำบุญที่วัด สรงน้ำพระ, พระธาตุ
- ยี่เป็ง (ลอยกระทง) เดือน พฤศจิกายน
กิจกรรมโดยสังเขป ลอยกระทงขอขมาพระแม่คงคา ขบวนแห่นางนพมาศ

4.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนในตำบลวังแก้วได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วิธีทำเครื่องจักรสานใช้สำหรับในครัวเรือน การทำขนมและอาหารพื้นบ้าน ดนตรีพื้นเมือง การฟ้อนเล็บ ฯลฯ

ภาษาถิ่น ส่วนมากร้อยละ 99

4.4 สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

ประชาชนในเขตตำบลวังแก้วได้ผลิตของใช้พื้นเมืองขึ้นใช้ในครัวเรือนและเหลือเอาไว้จำหน่าย ได้แก่ เครื่องจักรสานที่ทำจากไม้ไผ่ ไม้กวาด ชะลอม ตะกร้า ผ้ารองเชียง ผ้าพื้นเมือง

5. ทรัพยากรธรรมชาติ

5.1 น้ำ

ที่ใช้ในการอุปโภค-บริโภค เป็นน้ำที่ได้จากน้ำฝน น้ำห้วย น้ำแม่วัง ซึ่งจะต้องนำมาผ่านกระบวนการของระบบประปา สำหรับน้ำใต้ดินมีปริมาณน้อย ไม่สามารถนำขึ้นมาใช้ให้พอเพียงได้ และบางแห่งไม่สามารถใช้ดื่มและอุปโภคได้

5.2 ป่าไม้ อยู่ในพื้นที่และเขตอุทยานแห่งชาติดอยหลวง

5.3 ภูเขา ในเขตมีภูเขาล้อมรอบ

5.4 คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

ในพื้นที่ตำบลวังแก้วเป็นพื้นที่สำหรับเพาะปลูกที่อยู่ออาศัย ร้านค้า ฯลฯ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ก็ได้แก่ ดิน น้ำ ต้นไม้ อากาศที่ไม่มีมลพิษ ปัญหาคือ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่อยู่ในเขตป่า ไม่มีเอกสารสิทธิ์ และการปักแนวเขตที่ชัดเจน

6. อื่นๆ

หน่วยงานต่างๆ ที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลวังแก้ว

1. หน่วยจัดการต้นน้ำ ย่อย แม่ฮ่อม บ้านแม่หืด หมู่ 1
2. อุทยานแห่งชาติดอยหลวงบ้านฮ้างวังแก้ว หมู่ 5

แผนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว เป็นแผนที่แสดงถึงรายละเอียดโครงการพัฒนาท้องถิ่นและกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นที่สอดคล้อง เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์จังหวัดลำปาง ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต

จังหวัดลำปาง ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว กลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนา แผนงาน โครงการพัฒนาท้องถิ่น กิจกรรม งานต่าง ๆ รวมถึงครุภัณฑ์หรือวัสดุที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานในปีงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ได้มีความชัดเจนในการปฏิบัติมากขึ้น แสดงให้เห็นถึงการลดความซ้ำซ้อนของโครงการ มีการประสานและบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานภายในอันได้แก่ สำนักปลัด กองช่าง กองคลัง ในแผนการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน

แผนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว เพื่อควบคุมการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

แผนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้วนำมาจากงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ที่ปรากฏในแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570) เฉพาะปี พ.ศ. 2567 ซึ่งได้นำมาจัดทำเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2567

1.2 วัตถุประสงค์การจัดทำแผนการดำเนินงาน

การจัดทำแผนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- (1) เพื่อแสดงถึงรายละเอียดของโครงการพัฒนาท้องถิ่นรวมถึงกิจกรรม งานต่าง ๆ รวมถึงครุภัณฑ์ หรือวัสดุสำหรับการพัฒนาที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว
- (2) เพื่อแสดงถึงรายละเอียดของโครงการพัฒนาท้องถิ่นที่เชื่อมโยงเชิงยุทธศาสตร์ในระดับจังหวัดที่มีการดำเนินการจริงที่ปรากฏในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณนั้น
- (3) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานในปีงบประมาณ ให้มีความชัดเจนในการปฏิบัติมากขึ้น
- (4) เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญให้นายกองการบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ให้เป็นตามแผนพัฒนาท้องถิ่นและงบประมาณรายจ่ายตามที่ได้กำหนดและประกาศใช้

1.3 ขั้นตอนการจัดทำแผนการดำเนินงาน

(1) สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว จัดทำหนังสือเสนอนายกองการบริหารส่วนตำบลวังแก้วเพื่อแจ้งอำเภอเกษตรสมบูรณ์ หน่วยงานราชการต่าง ๆ ในพื้นที่หรือราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นจริงในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อนำโครงการ/กิจกรรม/งานต่าง ๆ รวมถึงครุภัณฑ์หรือวัสดุมาดำเนินการจัดทำเป็นแผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยกำหนดส่งโครงการ (หรือตามแบบที่กำหนด) ภายในวันที่ 11 ตุลาคม 2566 หากพ้นกำหนดนี้ไปก็สามารถจัดส่งเอกสารได้แต่จะได้นำไปจัดทำเป็นแผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่เพิ่มเติมต่อไป

(2) สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว จัดทำหนังสือเสนอนายกองการบริหารส่วนตำบลวังแก้วเพื่อกำหนดให้สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว (ระดับฝ่ายต่าง ๆ) กองช่าง กองคลัง นำแผนงาน/โครงการพัฒนา/กิจกรรม/งานต่าง ๆ รวมถึงครุภัณฑ์หรือวัสดุที่จัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะลงในแบบ ผด.01 และแบบ ผด.02 และจัดส่งให้สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ภายในวันที่ 11 ตุลาคม 2566

(3) สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว จัดทำหนังสือบันทึกข้อความและหนังสือเชิญประชุมนำเสนอประธานคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อประชุมคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว จัดทำ (ร่าง) แผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และประชุมคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ในวันที่ 18 ตุลาคม 2566

(4) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ประชุมและรวบรวมแผนงาน โครงการพัฒนาท้องถิ่นของขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว หน่วยงานราชการ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่น ๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่ของขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว แล้วจัดทำ (ร่าง) แผนการดำเนินงาน เสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว

(5) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ประชุมเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2566 และได้พิจารณาร่างแผนการดำเนินงาน แล้วเสนอนายกองการบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ประกาศเป็น

แผนการดำเนินงานและเมื่อนายองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ประกาศใช้แผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 แล้ว สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว จะปิดประกาศแผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ณ สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว และที่อื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสม ภายในวันที่ 27 ตุลาคม 2566 เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันและต้องปิดประกาศไว้อย่างน้อย 30 วัน และลงในเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และจะปลดประกาศในวันที่ 24 ธันวาคม 2566

(6) สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว จัดทำหนังสือแจ้งหน่วยงานภายในได้แก่สำนัก ปลัด (ฝ่าย) กองช่าง กองคลัง ได้ทราบในการประกาศใช้แผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และแจ้งให้อำเภอเกษตรสมบูรณ์ หน่วยงานราชการต่าง ๆ ในพื้นที่หรือราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ องค์กรภาคประชาสังคม ต่าง ๆ สภาองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว และแจ้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว เป็นรายบุคคลทุกคนพร้อมรูปเล่มแผนการดำเนินงานที่ประกาศใช้ให้ด้วย

1.4 ประโยชน์การจัดทำแผนการดำเนินงาน

ประโยชน์ที่ได้รับของการจัดทำแผนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว มี ดังนี้

(1) สามารถดำเนินการบริหารงบประมาณรายจ่ายได้ตามแผนงาน โครงการพัฒนา กิจกรรมงานต่าง ๆ รวมถึงครุภัณฑ์หรือวัสดุสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน

(2) สามารถดำเนินการบริหารงบประมาณรายจ่ายเป็นไปตามห้วงเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมและเป็นไปตามฐานะการเงินการคลัง

(3) ทำให้ทราบว่าหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจในพื้นที่อำเภอวังเหนือและอำเภอวังเหนือเข้ามาดำเนินการพัฒนาจริงในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ซึ่งช่วยให้ประหยัดงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว และไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการพัฒนาพื้นที่

(4) ทำให้สำนักปลัด กองช่าง กองคลัง หรือฝ่ายต่าง ๆ ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว สามารถประสานการทำงาน บูรณาการการทำงานตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงบริหารราชการท้องถิ่น

(5) ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นมีความสอดคล้อง เชื่อมโยงกันในระดับจังหวัดเป็นองค์รวมในเชิงยุทธศาสตร์ในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในเชิงพื้นที่

(6) นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ให้เป็นไปตามแผนพัฒนาท้องถิ่นและงบประมาณรายจ่ายตามที่ได้กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้อง เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.5 การนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติ

องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้วจะนำแผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่ประกาศใช้แล้วไปดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารงานพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการที่กำหนดไว้ต่อไป

หลักการและเหตุผล

องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว มีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา 66 มาตรา 68 และมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (ฉบับที่ 7) และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 และประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฉบับต่าง ๆ ที่กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว มีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำระบบบริการสาธารณะหรือการจัดทำบริการสาธารณะและกิจการสาธารณะ และมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยที่กำหนดไว้ เช่น ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดงาน การจัดกิจกรรมสาธารณะ การส่งเสริมกีฬาและการแข่งขันกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2564 เป็นต้น

แผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว เป็นแผนที่แสดงถึงรายละเอียดโครงการพัฒนาท้องถิ่นและกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์กับการพัฒนาที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์จังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนา แผนงาน โครงการพัฒนาท้องถิ่น กิจกรรม งานต่าง ๆ รวมถึงครุภัณฑ์หรือวัสดุที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานในปีงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ได้มีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฏขึ้น แสดงให้เห็นถึงการลดความซ้ำซ้อนของโครงการ มีการประสานและบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานภายในอันได้แก่ สำนัก กอง ฝ่ายต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว ในแผนการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว จะใช้แผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานและควบคุมการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว เป็นไปอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ต่อไป

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อรทัย พระทัด (2558) ศึกษา เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ กรณีศึกษา ชุมชนป้อมมหากาฬ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัญหาอุปสรรค และการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ชุมชนป้อมมหากาฬ ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสังเกตแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการและการสัมภาษณ์พูดคุยแบบทางการและไม่เป็นทางการ ผลการวิจัยพบว่า นโยบายการดำเนินโครงการอนุรักษ์และพัฒนา ชุมชนป้อมมหากาฬส่งผลกระทบต่อที่อยู่อาศัยของประชาชนในชุมชนป้อมมหากาฬ และการดำเนินนโยบายของกรุงเทพมหานครไม่มีการวิจัยผลกระทบต่อประชาชนอย่าง

ชัดเจน จึงไม่ได้ความร่วมมือจากประชาชนอย่างเต็มที่ แม้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทุกคน จะมีการร่วมกับชุมชนในการหาทางออกในการแก้ไขปัญหาด้วยกัน มีการจัดเวทีการสัมมนา และการเจรจา แต่ยังไม่ข้อสรุปไม่ได้ เพราะผลสรุปทุกครั้งคือประชาชนต้องรื้อย้ายที่อยู่ออกจากพื้นที่ชุมชนฯ ทำให้เกิดข้อขัดแย้งขึ้นระหว่างประชาชนและกรุงเทพมหานคร เป็นเหตุให้การดำเนินโครงการล่าช้าไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ มีปัญหายืดเยื้อมากกว่าสิบกว่าปี แม้ว่าจะมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหากับทางชุมชนเพื่อเสนอทางออกต่อกรุงเทพมหานคร แต่ยังไม่ข้อสรุปไม่ได้ ข้อเสนอแนะ คือ การดำเนินโครงการอนุรักษ์ และพัฒนาชุมชนป้อมมหากาฬ ควรเริ่มจากการกำหนดนโยบายจากล่างขึ้นบน มีการวิจัยความต้องการของประชาชนและมีการวางแผนบริหารจัดการดำเนินการอย่างเป็นระบบ หน่วยงานภาครัฐ ควรให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดแนวทางและวางแผนในการพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน โดยภาครัฐควรมีการรับฟังแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และยอมรับในบทบาทของชุมชน พร้อมกับตัดสินใจร่วมกันในการดำเนินโครงการต่อไป

สุนตลักษณ์ ยกเทพ และ ยุภาพร ยุภาศ (2560) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา เทศบาลตำบลบ้านเตื่อ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ เสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบประมาณค่า ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .95 สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติ t-test และ F-test (One-Way ANOVA) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมือง หนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล 2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นระดับการวิจัยที่แตกต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3. ข้อเสนอแนะที่ได้คือ เทศบาลควรดำเนินการดังนี้ จัดประชุมประชาคมเพื่อสนองปัญหาความต้องการของชุมชนทุกครั้ง ในการตรวจสอบความโปร่งใสของการปฏิบัติงานของเทศบาลควร แต่งตั้งประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการติดตามและประเมินผลตามแผนพัฒนาเทศบาล ในการเสนอปัญหา/ความต้องการ เทศบาลควรจัดทำ โครงการที่เกี่ยวข้องกับเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องมือ เครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ ของกลุ่มแม่บ้านเพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนในท้องถิ่น ให้เงินค่าตอบแทน/มอบ

ของรางวัลให้แก่ประชาชน ที่ได้เข้า ร่วมโครงการ หรือมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา

จินดา จุฬาราชกูร์ (2560) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของ องค์การบริหารส่วนตำบลยางสาว อำเภอยะบوري จังหวัดเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหาร ส่วนตำบลยางสาว อำเภอยะบوري จังหวัดเพชรบูรณ์ 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลยางสาว อำเภอยะบوري จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป เป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลยางสาว จำนวน 364 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่า t-test , F-test ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลยางสาว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($x = 3.40$, $S.D = 0.71$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมระดับมาก คือ ด้านสาธารณสุข ($x = 3.72$, $S.D = 0.77$) รองลงมาคือ ด้านสวัสดิการสังคม ($x = 3.40$, $S.D = 0.80$) ด้านการส่งเสริมอาชีพ ($x = 3.27$, $S.D = 0.85$) และด้านนันทนาการ ($x = 3.20$, $S.D = 0.96$) มีส่วนร่วมระดับปานกลาง 2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการวิจัย อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น รายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน

ธนิต ยืนยง (2561) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครนายก มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก มีประชากร ได้แก่ ประชาชนในจังหวัดนครนายก ประกอบด้วย อำเภอเมืองนครนายก อำเภอบ้านนา อำเภอองครักษ์ อำเภอปากพลี จำนวน 264,162 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 399 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก โดยรวมในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในระดับมาก แต่มีส่วนร่วมในการประเมินผล และร่วมตัดสินใจ ในระดับปานกลาง 2) การพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครนายก ภาพรวมมีระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในระดับมาก มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พัฒนาและส่งเสริมความรู้และทักษะการประกอบอาชีพให้สังคมมี

ความสงบสุข การส่งเสริมการบริการทางการแพทย์ ศูนย์สุขภาพแบบองค์รวมในระดับ มาก และมี ส่วนร่วมในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก สินค้า บริการ ใน ระดับปานกลาง 3) การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในระดับสูง โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับผลประโยชน์ ส่งผลต่อ การพัฒนาท้องถิ่น เป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 84.40

ปิยะมาศ สินธุพาช (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มี วัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล ท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนตำบลท่าไร่ จำนวน 6,439 คน กำหนดตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง 361 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดและ ปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ โดยหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ผลการวิจัย พบว่า 1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมใน ปฏิบัติการ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีผู้เสนอแนะมากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ได้แก่ ไฟฟ้าแสงสว่างถนนภายในหมู่บ้าน ยังไม่เพียงพอ มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุและการเกิด อาชญากรรม แนวทางแก้ไข มีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ได้แก่ ควรติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างในเส้นทางที่เป็นจุดเสี่ยงอย่างเพียงพอ

สุธิมา เทพวงศ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ และเพื่อศึกษาข้อเสนอ แนวทาง ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทร เจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขต พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอ พระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 369 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ผลการศึกษามี ดังนี้ 1. การ

มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอสุมทรีบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ ในการพิจารณาเมื่อพิจารณาตามราย ด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านร่วมรับผลประโยชน์รองลงมา คือ ด้านการร่วมคิดและด้านร่วม วางแผน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล และด้านร่วมปฏิบัติ ตามลำดับ 2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของประชากรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอสุมทรีบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ประชาชนที่มี สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมโดยรวมในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอสุมทรีบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ ไม่แตกต่างกัน โดยประชาชนที่มี เพศ อายุ อาชีพ แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอสุมทรีบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 3.ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอสุมทรีบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ ควรจัดประชาคมอย่างน้อย สองถึงสามวันเพื่อความสะดวกในเรื่องเวลาที่ไม่ตรงกัน ควรนำประชาชนที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งใดเข้าไปมีส่วนร่วม ร่วมในขั้นตอนการวางแผน ควรให้ประชาชนมาร่วมเป็น คณะกรรมการตรวจรับการจัดซื้อจัดจ้าง ควรให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ควรให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการด้าน ความปลอดภัยอย่าง เป็นรูปธรรมมากขึ้น

นเรศ คนหลัก และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ (2565) ศึกษาเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวังนกแอ่น อำเภอสุมทรีบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยการมี ส่วนร่วมของประชาชน 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ จากการแจกแบบสอบถามกับประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 400 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบง่าย (Yamane) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน หมู่บ้านที่ อาศัย ระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน และตำแหน่งทางสังคมในตำบล ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน 3) แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วน ร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่า (1) ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง และจัดเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ เพื่อให้ความรู้ (2) สร้างความตระหนักกับประชาชน (3) ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาหมู่บ้านอย่างเท่า

เทียม กัน และ (4) ทำ MOU ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหา และร่วมกันพัฒนาหมู่บ้านในเขตพื้นที่

ศรรัชช์ คุ่มสิงห์สันต์ (2566) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ และ 2) ศึกษาการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการศึกษาระดับเชิงปริมาณ ในรูปแบบของการสำรวจ ใช้เครื่องมือการศึกษาโดยการใช้แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.985 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในเขตพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 383 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนับสำคัญน้อยที่สุด ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ สถานภาพ อาชีพ ต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการศึกษา ส่วนประชาชนที่มีรายได้ ต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานการศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง สรุปได้ว่าแต่ละงานวิจัยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วยกรอบแนวคิดพื้นฐาน คือ 1)การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3)การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยมีขั้นตอนการวิจัยในรายละเอียด ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ใน 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านแม่หิ็ด หมู่ที่ 2 บ้านฮ่าง หมู่ที่ 3 บ้านป่าแห้ง หมู่ที่ 4 บ้านค่ายวัง หมู่ที่ 5 บ้านฮ่างวังแก้ว หมู่ที่ 6 บ้านห้วยป่าย หมู่ที่ 7 บ้านห้วยต้นเคาะ มีจำนวนประชากรทั้งหมด 3,283 คน จาก 1,270 ครัวเรือน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนหมู่บ้านและจำนวนประชากรในพื้นที่ตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

หมู่บ้าน	จำนวน หลังคาเรือน/ หลัง	ชาย/คน	หญิง/คน	รวม
หมู่ที่ 1 บ้านแม่หิ็ด	208	251	233	484
หมู่ที่ 2 บ้านฮ่าง	147	206	201	407
หมู่ที่ 3 บ้านป่าแห้ง	285	336	337	673
หมู่ที่ 4 บ้านค่ายวัง	180	265	240	505
หมู่ที่ 5 บ้านฮ่างวังแก้ว	182	223	251	474
หมู่ที่ 6 บ้านห้วยป่าย	118	173	186	359
หมู่ที่ 7 บ้านห้วยต้นเคาะ	150	191	190	381
รวม	1,270	1,645	1,638	3,283

ที่มา :แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือจังหวัดลำปาง

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ใน 7 หมู่บ้าน มีจำนวนทั้งหมด 3,283 คน การวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้จำนวนครัวเรือนเป็นหน่วยวิเคราะห์ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณ ตามวิธีการของทาโรยามาเนในระดับความเชื่อมั่น 95% หรือ ที่ระดับความสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 (Yamane, 1970: 580-581, อ้างถึงใน สุเมธ ธินา, 2561) ที่มีสูตรการคำนวณดังนี้

จากสูตร

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนบ้านปกติ

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05

แทนค่าในสูตร

จะได้ $n = 3,283 / 1 + 3,283 (0.05)^2$

$n = 3,283 / 9.2075$

$n = 356.557$

เมื่อได้จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณ จำนวน 357 ราย ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างได้คำนึงถึงความเป็นแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามพื้นที่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

ประกอบด้วย 7 หมู่บ้าน โดยแต่ละหมู่บ้าน ได้เก็บข้อมูลตามสัดส่วนของประชากร โดยใช้สูตรการคำนวณสัดส่วน ดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{\text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{จำนวนประชากรในหมู่บ้าน}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ทำการจัดเก็บในแต่ละหมู่บ้านมีดังนี้ (ดูตารางที่ 3.2)

ตารางที่ 3.2 กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

หมู่บ้าน	ประชากร/คน	กลุ่มตัวอย่าง/คน
หมู่ที่ 1 บ้านแม่หิ็ด	484	53
หมู่ที่ 2 บ้านฮ่าง	407	44
หมู่ที่ 3 บ้านป่าแห้ง	673	73
หมู่ที่ 4 บ้านค่ายวัง	505	55
หมู่ที่ 5 บ้านฮ่างวังแก้ว	474	52
หมู่ที่ 6 บ้านห้วยป่าย	359	39
หมู่ที่ 7 บ้านห้วยต้นเคา	381	41
รวม	3,283	357

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยที่เน้นการดำเนินงานเชิงปริมาณ ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัยครั้งนี้จึงใช้แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความ ถูกต้องและเพื่อขอคำแนะนำปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องเหมาะสม โดยแบบสอบถาม แบ่ง ออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ซึ่งเป็นคำถามปลายปิด ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ โดยใช้คำถามแบบ เลือกรับ (Check List)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ทั้ง 4 ด้าน 1)การมี ส่วนรวมในการกำหนดปัญหา2)การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3)การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน โดยผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องแสดงความคิดเห็นต่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอ วังเหนือ จังหวัดลำปาง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ผู้มีความจำเป็น ที่จะต้องกำหนดระดับมาตราส่วนที่เป็นข้อความให้เป็นค่าน้ำหนัก ตัวเลขเพื่อประโยชน์ต่อการนำไปใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ซึ่งโดยทั่วไปจะกำหนดค่าน้ำหนัก ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ค่าน้ำหนักของตัวเลือก
มากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5
มาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4
ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3
น้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2
น้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1

3.2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามโดยมี ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาสร้างแบบสอบถาม โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
3. สร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. เสนอร่างเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ
5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงทางเนื้อหา (Content Validity) หรือความสอดคล้องระหว่างข้อความที่เขียนขึ้นในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ .67–1.00 เท่ากับ 1.00
6. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่พื้นที่ (ตำบล) ใกล้เคียงซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ตัวอย่าง แล้วนำผลการทดลองมาใช้คำนวณเพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach, 1970) เท่ากับ .986
7. นำเครื่องมือที่ทดลองใช้แล้วเสนอที่อาจารย์ปรึกษา เพื่อปรับปรุงเครื่องมือให้ถูกต้อง สมบูรณ์และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 357 ราย ตามพื้นที่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ใน 7 หมู่บ้าน โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นมาเป็นเครื่องมือ ตามแนวทางที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ขอนหนังสือจากสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก ถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 2. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล
- โดยการเข้าเก็บข้อมูล ใช้ผู้ช่วยผู้วิจัย จำนวน 3 คน ใช้แบบสอบถาม เก็บจากประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ใน 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านแม่

หีด หมู่ที่ 2 บ้านฮ่าง หมู่ที่ 3 บ้านป่าแห้ง หมู่ที่ 4 บ้านค่ายวัง หมู่ที่ 5 บ้านฮ่างวังแก้ว หมู่ที่ 6 บ้าน
ห้วยป่า หมู่ที่ 7 บ้านห้วยต้นเคาะ เก็บข้อมูลในวันเสาร์-วันอาทิตย์ ตามจำนวนที่ระบุ

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ

4. จัดหมวดหมู่ของข้อมูล เพื่อศึกษาวิเคราะห์ต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้วิธีการ
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้ค่าสถิติดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive
Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง สำหรับการแปลความหมายของ
ค่าที่วัดได้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการให้ความหมาย โดยการเฉลี่ยรายช่วงและรายข้อ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4.2 การแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทาง
สังคมศาสตร์โดยใช้สถิติ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
พรรณนา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน
ตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในรูปแบบแจกแจงค่าความถี่ (Frequency),
ค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอแบบตารางบรรยาย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา
ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยรวมแปลความหมาย
ค่าเฉลี่ย (Mean), และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผู้ศึกษานำมาวิเคราะห์เป็นค่า
ใช้วัดการกระจายของข้อมูลว่าต่างไปจากค่าเฉลี่ยมากน้อยและนำเสนอแบบตารางบรรยาย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ยออกเป็นช่วง
ดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาค่าทดสอบที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบประชาชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการเปรียบเทียบประชาชนที่มีอยู่ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ใน 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านแม่หิ๊ด หมู่ที่ 2 บ้านฮ่าง หมู่ที่ 3 บ้านป่าแห้ง หมู่ที่ 4 บ้านค่ายวัง หมู่ที่ 5 บ้านฮ่างวังแก้ว หมู่ที่ 6 บ้านห้วยป่าย หมู่ที่ 7 บ้านห้วยต้นเคาะ มีจำนวนประชากรทั้งหมด 3,283 คน จาก 1,270 ครัวเรือนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 357 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.986 จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติเพื่อตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

4.1 ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล

4.2 ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

4.3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

4.1 ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 357 ชุด จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปางใน 7 หมู่บ้าน สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

ซึ่งปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ผลการวิเคราะห์มีดังนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังปรากฏในตาราง 1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน n=357	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	173	48.50
หญิง	184	51.50
รวม	357	100.00
อายุ		
20 – 29 ปี	31	8.70
30 – 39 ปี	70	19.60
40 – 49 ปี	108	30.30
50 – 59 ปี	148	41.50
ตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป	0	0
รวม	357	100.00
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	19	5.30
ประถมศึกษา	49	13.70
มัธยมศึกษาตอนต้น	85	23.80
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	109	30.50
อนุปริญญา/ปวส.	76	21.30
ปริญญาตรี	19	5.30
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
รวม	357	100.00
อาชีพ		
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	188	52.60
เกษตรกร	33	9.20
งานบริการ	25	7.10
รับจ้าง	111	31.10
รวม	357	100.00
รายได้ต่อเดือน		
ไม่เกิน 5,000. บาท	71	19.90
5,001 – 10,000 บาท	116	32.50
10,001 – 20,000 บาท	108	30.30
20,001 - 30,000 บาท	62	17.40
รวม	357	100.00

จากตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอลำปาง คิดเป็นร้อยละ 100

ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.80 รองลงมา ได้แก่ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 48.50 ตามลำดับ

อายุ โดยส่วนใหญ่มีอายุ 50-59 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.50 รองลงมา อายุ 40 - 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.30 อายุ 30 - 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.60 และอายุ 20-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.70 ตามลำดับ

สถานภาพส่วนใหญ่มีสถานภาพ โสด มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.80 รองลงมา สมรส คิดเป็นร้อยละ 34.20 หย่าร้างเป็นหม้าย คิดเป็นร้อยละ 2.50 แลแยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 0.50 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 30.50 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 23.80 และอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 21.30 ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 13.70 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 5.30 และไม่ได้เรียนหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 5.30 ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน โดยส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.50 รองลงมา คือ รายได้ 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.30 รายได้ ไม่เกิน 5,000. บาท คิดเป็นร้อยละ 19.90 และ 20,001 - 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.40 ตามลำดับ

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอลำปาง

ตาราง 4.2 แสดง ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอลำปาง โดยรวมรายด้าน

(n=357)

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา	4.22	0.53	มาก	2
2. ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ	4.27	0.52	มาก	1
3. ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ	4.20	0.46	มาก	3
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน	4.19	0.51	มาก	4
รวม	4.22	0.46	มาก	

จากตาราง 4.2 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยรวมรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.53) ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.46) ด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ

ตาราง 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา

(n=357)

การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ท่านเข้าร่วมการประชุมหมู่บ้านเพื่อเตรียมพร้อมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	4.22	0.66	มาก	3
2. แผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้ อบต.วังแก้วสามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนได้	4.17	0.66	มาก	4
3. แผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้ อบต.วังแก้วสามารถจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนได้	4.15	0.60	มาก	5
4. ในที่ประชุมหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมเสนอโครงการที่มีความสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านหรือท้องถิ่น เพื่อนำโครงการดังกล่าวไปบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น	4.32	0.55	มาก	1
5. ในที่ประชุมหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมเสนอโครงการที่มีความสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านหรือท้องถิ่น เพื่อนำโครงการดังกล่าวไปบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น	4.30	0.62	มาก	2
6. ในที่ประชุมหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการที่จะถูกเสนอเพื่อบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น	4.15	0.56	มาก	6
รวม	4.22	0.53	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ในที่ประชุมหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมเสนอโครงการที่มีความสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านหรือท้องถิ่น เพื่อนำโครงการดังกล่าวไปบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.55) รองลงมา คือ ในที่ประชุมหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมเสนอโครงการที่มีความสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านหรือท้องถิ่น เพื่อนำโครงการดังกล่าวไปบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.62) ท่านเข้าร่วมการประชุมหมู่บ้านเพื่อเตรียมพร้อมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.66) แผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้ อบต.วังแก้ว สามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนได้ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.66) แผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้ อบต.วังแก้ว สามารถจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนได้ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.60) ด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ในที่ประชุมหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการที่จะถูกเสนอเพื่อบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ

(n=357)

การมีส่วนร่วมตัดสินใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมเสนอโครงการที่จะถูกบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น	4.30	0.57	มาก	1
2. ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการที่จะถูกเสนอเพื่อบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น	4.29	0.61	มาก	2
3. ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจเลือกโครงการที่จะถูกบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น	4.27	0.62	มาก	4
4. ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการใดก่อนและหลัง และจะดำเนินโครงการใดในงบประมาณใด ตามความจำเป็นและความสำคัญของแต่ละโครงการ	4.20	0.59	มาก	5
5. ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้แทนประชาคมท้องถิ่นเพื่อเข้าไปเป็นคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น	4.29	0.53	มาก	3
รวม	4.27	0.52	มาก	

จากตาราง 4.4 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมเสนอโครงการที่จะถูกบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.57) รองลงมา คือ ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการที่จะถูกเสนอเพื่อบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น และท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้แทนประชาคมท้องถิ่นเพื่อเข้าไปเป็นคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.61, 0.53) ในที่ประชุมประชาคม

ท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจเลือกโครงการที่จะถูกบรรจุอยู่แผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.62) ด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการใดก่อนและหลัง และจะดำเนินโครงการใดในปีงบประมาณใดตามความจำเป็นและความสำคัญของแต่ละโครงการ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

ตาราง 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ

(n=357)

การมีส่วนร่วมปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ท่านติดตามว่า อบต.วังแก้ว มีการเปิดเผยการใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นภายใน 15 วัน หลังจากมีการประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น	4.20	0.49	มาก	4
2. ท่านได้ตรวจสอบรายละเอียดของแผนพัฒนาท้องถิ่นหลังจากที่มีการประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น	4.18	0.56	มาก	5
3. ท่านมีส่วนร่วมรับฟังการประชุมสภา อบต.วังแก้ว เกี่ยวกับผลการจัดทำและการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำ	4.17	0.51	มาก	6
4. ท่านมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ที่ อบต.วังแก้ว ดำเนินการ	4.23	0.53	มาก	3
5. ท่านติดตามผลการประเมินแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำทุกปี	4.26	0.55	มาก	1
6. จากการที่ชาวบ้านได้ร่วมเวทีประชาคมและแต่งตั้งตัวแทนในการประสานแผนกับ อบต.วังแก้ว ทำให้มีการจัดทำ ถนน สะพาน ไฟฟ้าส่องสว่าง น้ำประปา ไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ตรงตามที่ชุมชนต้องการ	4.13	0.47	มาก	8
7. แผนพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ชาวบ้านมีแนวทางและโครงการที่ พร้อมสำหรับเสนอของบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ	4.24	0.56	มาก	2
8. แผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้ อบต.วังแก้ว สามารถแก้ไขปัญหา ความต้องการของประชาชน ได้ตาม ลำดับความสำคัญ	4.17	0.55	มาก	7
รวม	4.20	0.46	มาก	

จากตาราง 4.5 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ท่านติดตามผลการประเมินแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำทุกปี มีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.55) รองลงมา คือ แผนพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ชาวบ้านมีแนวทางและโครงการที่พร้อมสำหรับเสนอของบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.56) ท่านมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ที่ อบต.วังแก้ว ดำเนินการ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.53) ท่านติดตามว่า อบต.วังแก้ว มีการเปิดเผยการใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นภายใน 15 วัน หลังจากมีการประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.49) ท่านได้ตรวจสอบรายละเอียดของแผนพัฒนาท้องถิ่นหลังจากที่มีการประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.56) ท่านมีส่วนร่วมรับฟังการประชุมสภา อบต.วังแก้ว เกี่ยวกับผลการจัดทำและการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำและมีแผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้ อบต.วังแก้ว สามารถแก้ไขปัญหา ความต้องการของประชาชน ได้ตามลำดับความสำคัญ ค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.51, 0.55) ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ จากการที่ชาวบ้านได้ร่วมเวทีประชาคมและ แต่งตั้งตัวแทนในการประสานแผนกับ อบต.วังแก้ว ทำให้มีการจัดทำ ถนน สะพาน ไฟฟ้าส่องสว่าง น้ำประปา ไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ตรงตามที่ชุมชนต้องการ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

ตาราง 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน

(n=357)

การมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ท่านสนใจและเข้าร่วมตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่นก่อนการดำเนินงาน	4.30	0.57	มาก	1
2. ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของ อบต.วังแก้ว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ความไม่โปร่งใส	4.24	0.57	มาก	2
3. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินความสำเร็จในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของ อบต.วังแก้ว	4.15	0.67	มาก	4
4. ท่านแจ้งเบาะแสให้ สมาชิกสภาฯ หรือ อบต.วังแก้วทราบทันทีเมื่อพบสิ่งผิดปกติในการดำเนินโครงการต่าง ๆ	4.10	0.50	มาก	5
5. ท่านได้เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาอบต.วังแก้ว	4.16	0.63	มาก	3
รวม	4.19	0.51	มาก	

จากตาราง 4.6 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ท่านสนใจและเข้าร่วมตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่นก่อนการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.57) รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของ อบต.วังแก้ว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ความไม่โปร่งใส ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.57) ท่านได้เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาอบต.วังแก้ว ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.63) ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินความสำเร็จในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของ อบต.วังแก้ว ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.67) ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ท่านแจ้งเบาะแสให้ สมาชิกสภาฯ หรือ อบต.วังแก้วทราบทันทีเมื่อพบสิ่งผิดปกติในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.5) ตามลำดับ

4.4 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ตาราง 4.7 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	Sig.
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา	ชาย	173	4.30	0.42	2.712	.007*
	หญิง	184	4.25	0.61		
2. ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ	ชาย	173	4.29	0.42	0.712	.477
	หญิง	184	4.25	0.59		
3 ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ	ชาย	173	4.25	0.38	2.485	.013*
	หญิง	184	4.13	0.51		
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน	ชาย	173	4.24	0.44	1.917	.056
	หญิง	184	4.14	0.57		
รวม	ชาย	173	4.27	0.39	4.533	.034*
*sig < 0.05	หญิง	184	4.16	0.38		

จากตาราง 4.7 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามเพศ เพศมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีระดับความเห็นที่แตกต่างกัน 2 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา 2) ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ สำหรับด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน มีระดับความเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.8 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น	ค่าสถิติ	Sum of Squares	df	Mean Square	t	Sig.
1. ด้านการมีส่วนร่วม ในการกำหนดปัญหา	Between Groups	12.508	3	4.169	16.83	.000*
	Within Groups	87.440	353	.248		
	Total	99.947	356			
2. ด้านการมีส่วนร่วม ตัดสินใจ	Between Groups	9.810	3	3.270	13.431	.000*
	Within Groups	85.943	353	.243		
	Total	95.753	356			
3 ด้านการมีส่วนร่วม ปฏิบัติ	Between Groups	9.810	3	3.270	13.431	.000*
	Within Groups	85.943	353	.243		
	Total	95.753	356			
4. ด้านการมีส่วนร่วมใน การประเมินผลงาน	Between Groups	9.810	3	3.270	13.431	.000*
	Within Groups	85.943	353	.243		
	Total	95.753	356			
รวม	Between Groups	9.810	3	3.270	13.431	.000*
*sig < 0.05	Within Groups	85.943	353	.243		
	Total	95.753	356			

จากตาราง 4.8 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามอายุ อายุมีผลต่อการมี
ส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวัง
เหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีระดับความเห็นที่แตกต่างกัน ทุกด้าน

ตาราง 4.9 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น	ค่าสถิติ	Sum of Squares	df	Mean Square	t	Sig.
1. ด้านการมีส่วนร่วม ในการกำหนดปัญหา	Between Groups	9.627	5	1.925	7.482	.000*
	Within Groups	90.321	351	.257		
	Total	99.947	356			
2. ด้านการมีส่วนร่วม ตัดสินใจ	Between Groups	11.647	5	2.329	9.721	.000*
	Within Groups	84.106	351	.240		
	Total	95.753	356			
3 ด้านการมีส่วนร่วม ปฏิบัติ	Between Groups	8.309	5	1.662	8.0830	.000*
	Within Groups	66.053	351	.188		
	Total	74.361	356			
4. ด้านการมีส่วนร่วมใน การประเมินผลงาน	Between Groups	12.240	5	2.448	10.560	.000*
	Within Groups	81.367	351	.232		
	Total	93.608	356			
รวม	Between Groups	9.361	5	1.872	9.876	.000*
*sig < 0.05	Within Groups	66.540	351	.190		
	Total	75.901	356			

จากตาราง 4.9 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามระดับการศึกษา ระดับ
การศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน
ตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีระดับความเห็นที่แตกต่างกัน ทุกด้าน

ตาราง 4.10 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามอาชีพ

การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น	ค่าสถิติ	Sum of Squares	df	Mean Square	t	Sig.
1. ด้านการมีส่วนร่วม ในการกำหนดปัญหา	Between Groups	.189	3	.063	.223	.880
	Within Groups	99.758	353	.283		
	Total	99.947	356			
2. ด้านการมีส่วนร่วม ตัดสินใจ	Between Groups	.441	3	.147	.544	.652
	Within Groups	95.312	353	.270		
	Total	95.753	356			
3 ด้านการมีส่วนร่วม ปฏิบัติ	Between Groups	.682	3	.227	1.090	.354
	Within Groups	73.679	353	.209		
	Total	74.361	356			
4. ด้านการมีส่วนร่วมใน การประเมินผลงาน	Between Groups	.120	3	.040	.151	.929
	Within Groups	93.487	353	.265		
	Total	93.608	356			
รวม	Between Groups	.199	3	.066	.309	.819
*sig < 0.05	Within Groups	75.702	353	.214		
	Total	75.901	356			

จากตาราง 4.10 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามอาชีพ อาชีพมีผลต่อการ
มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอ
วังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีระดับความเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ทุกด้าน

ตาราง 4.11 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น	ค่าสถิติ	Sum of Squares	df	Mean Square	t	Sig.
1. ด้านการมีส่วนร่วม ในการกำหนดปัญหา	Between Groups	4.777	3	1.592	5.906	.001*
	Within Groups	95.171	353	.270		
	Total	99.947	356			
2. ด้านการมีส่วนร่วม ตัดสินใจ	Between Groups	4.705	3	1.568	6.080	.000*
	Within Groups	91.048	353	.258		
	Total	95.753	356			
3 ด้านการมีส่วนร่วม ปฏิบัติ	Between Groups	1.073	3	.358	1.723	.162
	Within Groups	73.288	353	.208		
	Total	74.361	356			
4. ด้านการมีส่วนร่วมใน การประเมินผลงาน	Between Groups	3.263	3	1.088	4.250	.006*
	Within Groups	90.345	353	.256		
	Total	93.608	356			
รวม	Between Groups	2.652	3	.884	4.261	.006*
*sig < 0.05	Within Groups	73.249	353	.208		
	Total	75.901	356			

จากตาราง 4.11 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน รายได้ต่อเดือน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีระดับความเห็นที่แตกต่างกัน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา 2) ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน สำหรับด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ มีระดับความเห็นไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยมีกลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ใน 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านแม่หิ็ด หมู่ที่ 2 บ้านฮ่าง หมู่ที่ 3 บ้านป่าแห้ง หมู่ที่ 4 บ้านคำยั้ง หมู่ที่ 5 บ้านฮ่างวังแก้ว หมู่ที่ 6 บ้านห้วยป่าย หมู่ที่ 7 บ้านห้วยต้นเคาะ มีจำนวนประชากรทั้งหมด 3,283 คน จาก 1,270 ครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 357 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.954 ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยการทดสอบค่า (t-test F-test) แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นแบบบรรยาย ผู้วิจัยได้จัดทำสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และนำเสนอข้อเสนอแนะในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติเพื่อตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำมาสรุปผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง สรุปผลได้ดังนี้

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุ 50-59 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.50 อายุ รองลงมา อายุ 40 - 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.30 อายุ 30 - 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.60 และอายุ 20-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.70 ตามลำดับสถานภาพ โสด มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.80 รองลงมา สมรส คิดเป็นร้อยละ 34.20 หย่าร้างเป็นหม้าย คิดเป็นร้อยละ 2.50 แลแยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 0.50 ตามลำดับ ระดับการศึกษา โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 30.50 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็น

ร้อยละ 23.80 และอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 21.30 ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 13.70 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 5.30 และไม่ได้เรียนหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 5.30 ตามลำดับ รายได้ต่อเดือน โดยส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.50 รองลงมา คือ รายได้ 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.30 รายได้ ไม่เกิน 5,000. บาท คิดเป็นร้อยละ 19.90 และ 20,001- 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.40 ตามลำดับ

ทั้งนี้ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยรวมรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.46)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.53) ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.46) ด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.51) โดยเรียงลำดับ พบว่า

ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมเสนอโครงการที่จะถูกบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.57) รองลงมา คือ ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการที่จะถูกเสนอเพื่อบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น และท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้แทนประชาคมท้องถิ่นเพื่อเข้าไปเป็นคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.61, 0.53) ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจเลือกโครงการที่จะถูกบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.62) ด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการใดก่อนและหลัง และจะดำเนินโครงการใดในปีงบประมาณใด ตามความจำเป็นและความสำคัญของแต่ละโครงการ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ในที่ประชุมหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมเสนอโครงการที่มีความสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านหรือท้องถิ่น เพื่อนำโครงการดังกล่าวไปบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.55) รองลงมา คือ ในที่ประชุมหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมเสนอโครงการที่มีความสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านหรือท้องถิ่น เพื่อนำโครงการดังกล่าวไปบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.62) ท่านเข้าร่วมการประชุมหมู่บ้านเพื่อเตรียมพร้อมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.66) แผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้ อบต.วังแก้ว สามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนได้ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.66) แผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้ อบต.วังแก้ว สามารถจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนได้ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.60) ด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ในที่ประชุมหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการที่จะถูกเสนอเพื่อบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ท่านติดตามผลการประเมินแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำทุกปี มีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.55) รองลงมา คือ แผนพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ชาวบ้านมีแนวทางและโครงการที่พร้อมสำหรับเสนอของบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.56) ท่านมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ที่ อบต.วังแก้ว ดำเนินการ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.53) ท่านติดตามว่า อบต.วังแก้ว มีการเปิดเผย ใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นภายใน 15 วัน หลังจากมีการประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.49) ท่านได้ตรวจสอบรายละเอียดของแผนพัฒนาท้องถิ่นหลังจากที่มีการประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.56) ท่านมีส่วนร่วมรับฟังการประชุมสภา อบต.วังแก้ว เกี่ยวกับผลการจัดทำและการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำและมีแผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้ อบต.วังแก้ว สามารถแก้ไขปัญหา ความต้องการของประชาชน ได้ตาม ลำดับความสำคัญ ค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.51, 0.55) ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ จากการที่ชาวบ้านได้ร่วมเวทีประชาคมและ แต่งตั้งตัวแทนในการประสานแผนกับ อบต.วังแก้ว ทำให้มีการจัดทำ ถนน สะพาน ไฟฟ้าส่องสว่าง น้ำประปา ไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ตรงตามที่ชุมชนต้องการ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ท่านสนใจและเข้าร่วมตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่นก่อนการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.57) รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของ อบต.วังแก้ว เพื่อป้องกันไม่ให้มีการ

ทุจริตคอร์รัปชัน ความไม่โปร่งใส ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.57) ท่านได้เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาอบต. วังแก้ว ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.63) ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินความสำเร็จในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของ อบต.วังแก้ว ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.67) ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ท่านแจ้งเบาะแสให้ สมาชิกสภา ฯ หรือ อบต.วังแก้วทราบทันทีเมื่อพบสิ่งผิดปกติในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.5) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่า

ทั้งนี้ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่า

เพศมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีระดับความเห็นที่แตกต่างกัน 2 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา 2)ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ สำหรับด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน มีระดับความเห็นไม่แตกต่างกัน

อายุมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีระดับความเห็นที่แตกต่างกัน ทุกด้าน

ระดับการศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีระดับความเห็นที่แตกต่างกัน ทุกด้าน

อาชีพมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีระดับความเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ทุกด้าน

รายได้ต่อเดือน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีระดับความเห็นที่แตกต่างกัน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา 2)ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ 3)ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน สำหรับด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ มีระดับความเห็นไม่แตกต่างกัน

จากการสรุปผลการวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้ ต่อไปนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ส่วนประเด็นการมีส่วนร่วมในแต่ละด้านมีดังนี้

1. **ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ** คือ ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ได้ร่วมเสนอโครงการที่จะถูกบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น และได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการที่จะถูกเสนอเพื่อบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น และท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้แทนประชาคมท้องถิ่นเพื่อเข้าไปเป็นคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีส่วนร่วมตัดสินใจเลือกโครงการที่จะถูกบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการใดก่อนและหลัง และจะดำเนินโครงการใดในปีงบประมาณใด ตามความจำเป็นและความสำคัญของแต่ละโครงการ ผลการวิจัยนี้สนับสนุนการวิจัยของ สุเนติลักษณ์ ยกเทพ และ ยุภาพร ยุภาศ (2560) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

2. **ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา** คือ ในที่ประชุมหมู่บ้านได้ร่วมเสนอโครงการที่มีความสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านหรือท้องถิ่น เพื่อนำโครงการดังกล่าวไปบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้ร่วมเสนอโครงการที่มีความสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านหรือท้องถิ่น เพื่อนำโครงการดังกล่าวไปบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น เข้าร่วมการประชุมหมู่บ้านเพื่อเตรียมพร้อมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้ อบต.วังแก้ว สามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนได้ แผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้ อบต.วังแก้ว สามารถจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนได้ และได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการที่จะถูกเสนอเพื่อบรรจุอยู่ในแผนพัฒนา ผลการวิจัยนี้สนับสนุนแนวคิดของ สุพัตรา นามวงศา (2565) การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการริเริ่ม การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และรับผิดชอบต่าง ๆ อันจะมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเองโดยผู้เข้าร่วมอาจอยู่ในตำแหน่งผู้กระทำหรืออาจอยู่ในตำแหน่งผู้รับผลประโยชน์สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจการต่าง ๆ ความเป็นอิสระมีอำนาจในการตัดสินใจ มีกิจกรรมร่วมกัน สามารถจัดการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาได้ด้วยตนเองรวมถึงสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและสามารถขยายเครือข่ายในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่กำหนดไว้ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน

3. **ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ** คือ ประชาชนท่านติดตามผลการประเมินแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำทุกปี และมีแผนพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ชาวบ้านมีแนวทางและโครงการที่พร้อมสำหรับเสนอขอ

งบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ที่ อบต.วังแก้ว ดำเนินการ ประชาชนได้ติดตามว่า อบต.วังแก้ว มีการเปิดเผยการใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นภายใน 15 วัน หลังจากมีการประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น ท่านได้ตรวจสอบรายละเอียดของแผนพัฒนาท้องถิ่นหลังจากที่มีการประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น ท่านมีส่วนร่วมรับฟังการประชุมสภา อบต.วังแก้ว เกี่ยวกับผลการจัดทำและการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำและมีแผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้อบต.วังแก้ว สามารถแก้ไขปัญหา ความต้องการของประชาชน ได้ตามลำดับความสำคัญ จากการที่ชาวบ้านได้ร่วมเวทีประชาคม และแต่งตั้งตัวแทนในการประสานแผน กับอบต.วังแก้ว ทำให้มีการจัดทำ ถนน สะพาน ไฟฟ้าส่องสว่าง น้ำประปา ไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ตรงตามที่ชุมชนต้องการ ผลการวิจัยนี้สนับสนุนการวิจัยของธนิศ ยืนยง (2561) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก โดยรวมในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในระดับมาก แต่มีส่วนร่วมในการประเมินผล และร่วมตัดสินใจ ในระดับปานกลางและสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะมาศ สินธุพาช (2562) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในปฏิบัติการ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน คือมีความสนใจและเข้าร่วมตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่นก่อนการดำเนินงาน มีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของ อบต.วังแก้ว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ความไม่โปร่งใส และได้เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาอบต.วังแก้ว มีส่วนร่วมในการประเมินความสำเร็จในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของ อบต.วังเหนือ และได้แจ้งเบาะแสให้ สมาชิกสภาฯ หรือ อบต.วังแก้ว ทราบทันทีเมื่อพบสิ่งผิดปกติในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ผลการวิจัยนี้สนับสนุนการวิจัยของ ปิยะมาศ สินธุพาช (2562) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในปฏิบัติการ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และการวิจัยของ สุเนตลักษณ์ ยกเทพ และ ยุภาพร ยุภาศ (2560) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปาน

กลาง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีประเด็นที่อภิปรายได้ดังนี้

1. ประชาชนมีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีระดับความเห็นที่แตกต่างกัน 2 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา 2) ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ สำหรับด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน มีระดับความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจินดา จุฬาราชกูร์ (2557) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลยางสาว อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น รายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน

2. ประชาชนมีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีระดับความเห็นที่แตกต่างกัน ทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรศ คนหลัก และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ (2565) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน หมู่บ้านที่ อาศัย ระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน และตำแหน่งทางสังคมในตำบล ที่แตกต่างกันมี

3. ประชาชนมีระดับการศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีระดับความเห็นที่แตกต่างกัน ทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรัทธา คุ่มสิงห์สันต์ (2566) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ สถานภาพ อาชีพ ต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการศึกษา ส่วนประชาชนที่มีรายได้ ต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา

ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานการศึกษา

4. ประชาชนมีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีระดับความเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรรัชค์ คัมสิงห์สันต์ (2566) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ สถานภาพ อาชีพ ต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการศึกษา ส่วนประชาชนที่มีรายได้ ต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานการศึกษา

5. ประชาชนมีรายได้ต่อเนื่อง แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยมีระดับความเห็นที่แตกต่างกัน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา 2) ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน สำหรับด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ มีระดับความเห็นไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรรัชค์ คัมสิงห์สันต์ (2566) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ สถานภาพ อาชีพ ต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการศึกษา ส่วนประชาชนที่มีรายได้ ต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานการศึกษา

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะจากผลของการวิจัย

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมประชุม ประจำเดือนร่วมกับคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อรับฟังการรายงานผลการปฏิบัติงานหรือรายงานผลการดำเนินโครงการต่างๆตามแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้และซักถามในกรณีที่เกิดข้อสงสัย ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่โปร่งใสและทำให้ประชาชนรู้สึกได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งในการติดตามผลการดำเนินงานได้มากขึ้น

2. ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ควรมีประสานแผนงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานในพื้นที่ เพื่อให้มีแผนพัฒนาท้องถิ่นกลางไว้ใช้ในการดำเนินงานร่วมกัน การจัดตั้งตัวแทนภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยคัดเลือกจากประชาชนผู้มีจิตอาสา มาเป็นแกนนำในการประสานกับชาวบ้าน ให้เสียสละเวลาในการเข้าร่วมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา ควรให้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความสำคัญ และความจำเป็น ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชน จะได้รับจากการเข้าร่วมจัดทำแผนการพัฒนาท้องถิ่น อย่างจริงจัง การขับเคลื่อนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยที่ผ่านมาพบว่า องค์การบริหารตำบลวังแก้ว อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมมากนัก จึงทำให้ประชาชนเกิดความไม่สนใจและไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มรูปแบบ

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยเจาะกลุ่มเป้าหมายระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐว่าพบเจอปัญหาอะไรบ้างเพื่อจะได้แก้ไขจุดบกพร่องนั้นได้ดีกว่าเดิม

บรรณานุกรม

- จินดา จุฬาราชบุรี. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลยางสาว อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา. รายงานสืบเนื่องการประชุมสัมมนาวิชาการ (Proceedings) การนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 17. 135-139.
- จุฑามาศ พันสุวรรณ. (2562). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ชูชาติ พวงสมจิต. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงฤทธิ์ เบ็ญจาธิกุล ชัยรุ่งเรือง. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*. ปีที่ 4 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม. 2564
- ธนิต ยืนยง. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*. 5(2). 135-139.
- ทศพล กฤตยพิสิฐ. (2538). การมีส่วนร่วมของกำนันผู้ใหญ่บ้านเขตหนองจอกที่มีต่อโครงการ/กิจกรรมการ พัฒนาตามแนวทาง บวร และบรม: เพื่อสร้างอุดมการณ์แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง”, วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ ศาสตรมหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ .
- นเรศ คนหลัก และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์. (2565). การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก. *Journal of Modern Learning Development* ปีที่ 7 ฉบับที่ 5 ประจำเดือนมิถุนายน 2565.
- ปิยะมาศ สินธุพา. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารมณฑลทักษิณ*. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม -มิถุนายน 2562) 20-38.
- ปราชญา กล้าผจญ (2545). *สู่ทางสู่ความสำเร็จของนักบริหาร*. กรุงเทพฯ:การศาสนา.
- ปริยาภรณ์ พรหมชื่น. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลธารละหลอด อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พร โทพล. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนารายณ์ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัด

- นครพนม.** วิทยานิพนธ์ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พระวัชชัย สนธิธมโม (วรรณานิน). (2561). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว.** สารนิพนธ์ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2534). **การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ : บางกอกบล๊อค.
- ศรรัชย์ คุ่มสิงห์สันต์. (2566). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์.** หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ *วารสารร่มยุงทอง*. ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (2023) พฤษภาคม -สิงหาคม.
- สรารุณ สืบเพ็ชร. (2562). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร(วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต).**มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุพัตรา นามวงศา. (2565). **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์.** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุปริญญารัตนกุลวิจิตร. (2561). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลป่าแฉะ อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย.** การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สุธิมา เทพวงศ์. (2562). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ.** วิทยานิพนธ์.หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์และความมั่นคง คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสาวลักษณ์ สุภาพ และคนอื่นๆ. (2563). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสงใหม่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี.** การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 “คุณภาพของการบริหารจัดการและนวัตกรรม” วันที่ 28 พฤศจิกายน 2563 (หน้า 1084 – 1092). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น.
- สันต์ชัย รัตนะขวัญ.(2560). **แผนพัฒนาท้องถิ่น.** สืบค้นเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2566. จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=แผนพัฒนาท้องถิ่น>.
- สมบัติ นามบุรี. (2562). **ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในงานรัฐประศาสนศาสตร์.** *วารสารวิจัยวิชาการ*. 2(1). 183-197.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545). “รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา,” *วารสารวิชาการ*. 5(4) : 8-13

- สุนทรีลักษณ์ ยกเทพ และ ยุภาพร ยุภาศ. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.* 5(พิเศษ). 182-191.
- แสงว รัตนมงคลมาศ. (2538). การระดมมวลชนและการมีส่วนร่วมของมวลชน การจัดตั้งองค์กรการนำและการตัดสินใจทางสังคม. กรุงเทพฯ :เอกสารประกอบคำบรรยาย คณะพัฒนาสังคม. สถาบันบัณฑิตบริหาร.
- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (2546). สำนักงานสภาพัฒนาการศก. และทบวงมหาวิทยาลัย. หน้า 114.
- องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว. (2567). คู่มือกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักกระบวนงาน การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2567 – 2570) ของ องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว. อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง. ลำปาง. องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว. อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง.
- องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว. (2561). แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 – 2565) ของ องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว. อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง. ลำปาง. องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว. อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง.
- องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว. (2566). รายงานการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว. อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. ลำปาง. องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว. อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง.
- อรทัย พระทัด. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์กรณีศึกษา ชุมชนป้อมมหากาฬ. รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรุณ รักธรรม. (2536). “ทฤษฎีองค์การ.” ประมวลชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Anthony, William P. Participative Management. Massachusetts: Addison-Wesley, 1978.
- Cohen, John M, and Uphoff, Norman T. (1997) .Rural Development participation: Concepts and measures for Project design, Implementation and Evaluation, In Rural Development monograph. 2 The Rural Development Committee for International Studies, (Cornell University, January, 1997), pp. 17-19.
- Davis, Keith. (1981). **Human behavior at work: Organizational behavior.** New York: McGraw-Hill.
- J.M., Cohen, and N.T., Uphoff, “Participation’s Place in Rural Development Seeking Clarity through Specificity,” (World Development. 8(3), 1980), p. 223.
- Gordon, Judith R. A. (1987). **diagnostic approach to organizational behavior.** Boston: Allyn and Bacon.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

คำชี้แจง : แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะนำไปใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น และข้อมูลที่ท่านตอบจะถูกเก็บเป็นความลับ

นายสุทธิพันธ์ สิงห์คำ

นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะวิทยาการจัดการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าตัวเลือกที่ตรงกับท่านมากที่สุด หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ 20 - 29 ปี

☐ 30 - 39 ปี

☐ 40 - 49 ปี

☐ 50 - 59 ปี

☐ ตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ ไม่ได้เรียนหนังสือ

☐ ประถมศึกษา

☐ มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

☐ อนุปริญญา/ปวส.

☐ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

☐ ไม่ได้ประกอบอาชีพ

☐ ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

☐ เกษตรกร

☐ งานบริการ

☐ รับจ้าง

☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

5. รายได้ต่อเดือน

☐ 1. ไม่เกิน 5,000 บาท

☐ 2. 5,001 - 10,000 บาท

☐ 3. 10,001 - 20,000 บาท

☐ 4. 20,001 - 30,000 บาท

☐ 5. มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน
ตำบลวังแก้ว อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว

โดยกำหนดระดับคะแนนความคิดเห็น 5 ระดับ ได้แก่

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น				
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา						
1.	ท่านเข้าร่วมการประชุมหมู่บ้านเพื่อเตรียมพร้อมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น					
2.	แผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้ อบต.วังแก้ว สามารถแก้ไข ปัญหาความต้องการของประชาชนได้					
3.	แผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้ อบต.วังแก้ว สามารถจัดบริการ สาธารณะให้กับประชาชนได้					
4.	ในที่ประชุมหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมเสนอโครงการที่มี ความสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านหรือท้องถิ่น เพื่อนำ โครงการดังกล่าวไปบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น					
5.	ในที่ประชุมหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมเสนอโครงการที่มี ความสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านหรือท้องถิ่น เพื่อนำ โครงการดังกล่าวไปบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น					
6.	ในที่ประชุมหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับโครงการที่จะถูกเสนอเพื่อบรรจุอยู่ในแผนพัฒนา ท้องถิ่น					
การมีส่วนร่วมตัดสินใจ						
1	ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านได้ร่วม เสนอโครงการที่จะถูกบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น					
2	ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านได้ร่วม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการที่จะถูกเสนอเพื่อ บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น					

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น				
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
3	ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจเลือกโครงการที่จะถูกบรรจุอยู่แผนพัฒนาท้องถิ่น					
4	ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการใดก่อนและหลัง และจะดำเนินโครงการใดในปีงบประมาณใด ตามความจำเป็นและความสำคัญของแต่ละโครงการ					
5	ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้แทนประชาคมท้องถิ่นเพื่อเข้าไปเป็นคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น					
การมีส่วนร่วมปฏิบัติ						
1	ท่านติดตามว่า อบต.วังแก้ว มีการเปิดเผยการใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นภายใน 15 วัน หลังจากมีการประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น					
2	ท่านได้ตรวจสอบรายละเอียดของแผนพัฒนาท้องถิ่น หลังจากที่มีการประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น					
3	ท่านมีส่วนร่วมรับฟังการประชุมสภา อบต.วังแก้ว เกี่ยวกับผลการจัดทำและการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำ					
4	ท่านมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ที่ อบต.วังแก้ว ดำเนินการ					
5	ท่านติดตามผลการประเมินแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำทุกปี					
6	จากการที่ชาวบ้านได้ร่วมเวทีประชาคมและ แต่งตั้งตัวแทนในการประสานแผนกับ อบต.วังแก้ว ทำให้มีการจัดทำ ถนน สะพาน ไฟฟ้าส่องสว่าง น้ำประปา ไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ตรงตามที่ชุมชนต้องการ					
7	แผนพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ชาวบ้านมีแนวทางและโครงการที่พร้อมสำหรับเสนอขอของบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ					
8	แผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้ อบต.วังแก้ว สามารถแก้ไขปัญหา ความต้องการของประชาชน ได้ตาม ลำดับความสำคัญ					

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น				
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
การมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน						
1	ท่านสนใจและเข้าร่วมตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่นก่อนการดำเนินงาน					
2	ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของ อบต.วังแก้ว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ความไม่โปร่งใส					
3	ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินความสำเร็จในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของ อบต.วังแก้ว					
4	ท่านแจ้งเบาะแสให้ สมาชิกสภาฯ หรือ อบต.วังแก้ว ทราบทันทีเมื่อพบสิ่งผิดปกติในการดำเนินโครงการต่าง ๆ					
5	ท่านได้เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาอบต.วังแก้ว					

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC)

แบบตรวจสอบคุณภาพเนื้อหาข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญ
การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์
(Index of Item Objective Congruence : IOC)

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

คำชี้แจง : แบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือการวิจัยนี้ ใช้ในการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อคำถาม ว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัย โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรง

+1 = แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

0 = ไม่แน่ว่าคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่

-1 = แน่ใจว่าคำถามไม่มีความเหมาะสม

การวิจัยเรื่อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะนำไปใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น และข้อมูลที่ท่านตอบจะถูกเก็บเป็นความลับ

นายสุทธิพันธ์ สิงห์คำ

นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะวิทยาการจัดการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าตัวเลือกที่ตรงกับท่านมากที่สุด หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ 20 - 29 ปี

☐ 30 - 39 ปี

☐ 40 - 49 ปี

☐ 50 - 59 ปี

☐ ตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ ไม่ได้เรียนหนังสือ

☐ ประถมศึกษา

☐ มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

☐ อนุปริญญา/ปวส.

☐ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

☐ ไม่ได้ประกอบอาชีพ

☐ ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

☐ เกษตรกร

☐ งานบริการ

☐ รับจ้าง

☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

5. รายได้ต่อเดือน

☐ 1. ไม่เกิน 5,000 บาท

☐ 2. 5,001 - 10,000 บาท

☐ 3. 10,001 - 20,000 บาท

☐ 4. 20,001 - 30,000 บาท

☐ 5. มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน

ตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับทัศนคติของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว

โดยกำหนดระดับคะแนนความคิดเห็น 5 ระดับ ดังนี้ 5 = เห็นด้วยมากที่สุด 4 = เห็นด้วยมาก

3 = เห็นด้วยปานกลาง 2 = เห็นด้วยน้อย 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	IOC
		1	2	3		
การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา						
1	ท่านเข้าร่วมการประชุมหมู่บ้านเพื่อเตรียมพร้อมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1
2	แผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้ อบต.วังแก้ว สามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนได้	+1	+1	+1	3	1
3	แผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้ อบต.วังแก้ว สามารถจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนได้	+1	+1	+1	3	1
4	ในที่ประชุมหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมเสนอโครงการที่มีความสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านหรือท้องถิ่น เพื่อนำโครงการดังกล่าวไปบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1
5	ในที่ประชุมหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมเสนอโครงการที่มีความสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านหรือท้องถิ่น เพื่อนำโครงการดังกล่าวไปบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1
6	ในที่ประชุมหมู่บ้าน ท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการที่จะถูกเสนอเพื่อบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1
การมีส่วนร่วมตัดสินใจ						
1	ท่านเคยได้รับผลประโยชน์สูงสุดตามต้องการจากบริการสินเชื่อทะเบียนรถยนต์กับองค์กรที่เคยใช้บริการ	+1	+1	+1	3	1
2	ท่านได้รับผลประโยชน์จากการใช้บริการสินเชื่อทะเบียนรถยนต์อย่างเป็นธรรมและสมเหตุสมผล เช่น อัตราดอกเบี้ย เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1
3	ท่านได้รับคำแนะนำอย่างตรงไปตรงมาด้านข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณาสินเชื่อทะเบียนรถยนต์จากองค์กรที่เคยใช้บริการ	+1	+1	+1	3	1
4	ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการใดก่อน	+1	+1	+1	3	1

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	IOC
		1	2	3		
	และหลัง และจะดำเนินโครงการใดในปีงบประมาณใด ตามความจำเป็นและความสำคัญของแต่ละโครงการ					
5	ในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้แทนประชาคมท้องถิ่นเพื่อเข้าไปเป็นคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1
การมีส่วนร่วมปฏิบัติ						
1	ท่านติดตามว่า อบต.วังแก้ว มีการเปิดเผยการใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นภายใน 15 วัน หลังจากมีการประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1
2	ท่านได้ตรวจสอบรายละเอียดของแผนพัฒนาท้องถิ่นหลังจากที่มีการประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1
3	ท่านมีส่วนร่วมรับฟังการประชุมสภา อบต.วังแก้ว เกี่ยวกับผลการจัดทำและการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำ	+1	+1	+1	3	1
4	ท่านมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ที่ อบต.วังแก้ว ดำเนินการ	+1	+1	+1	3	1
5	ท่านติดตามผลการประเมินแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำทุกปี	+1	+1	+1	3	1
6	จากการที่ชาวบ้านได้ร่วมเวทีประชาคมและ แต่งตั้งตัวแทนในการประสานแผนกับ อบต.วังแก้ว ทำให้มีการจัดทำ ถนน สะพาน ไฟฟ้าส่องสว่าง น้ำประปา ไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ตรงตามที่ชุมชนต้องการ	+1	+1	+1	3	1
7	แผนพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ชาวบ้านมีแนวทางและโครงการที่พร้อมสำหรับเสนอของบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ	+1	+1	+1		

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	IOC
		1	2	3		
8	แผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้ อบต.วังแก้ว สามารถแก้ไข ปัญหา ความต้องการของประชาชน ได้ตาม ลำดับ ความสำคัญ	+1	+1	+1	3	1
การมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน						
1	ท่านสนใจและเข้าร่วมตรวจสอบการดำเนินงานตาม โครงการต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ก่อนการดำเนินงาน	+1	+1	+1	3	1
2	ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของ อบต.วังแก้ว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริต คอรัปชั่น ความไม่โปร่งใส	+1	+1	+1	3	1
3	ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินความสำเร็จในการ ดำเนินโครงการต่าง ๆ ของ อบต.วังแก้ว	+1	+1	+1	3	1
4	ท่านแจ้งเบาะแสให้ สมาชิกสภาฯ หรือ อบต.วังแก้ว ทราบทันทีเมื่อพบสิ่งผิดปกติในการดำเนินโครงการ ต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1
5	ท่านได้เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาอบต.วังแก้ว	+1	+1	+1	3	1
รวมคะแนนค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC)					72/3	1.00

ภาคผนวก ค
ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.986	24

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	95.07	156.547	.820	.986
A2	95.17	156.971	.796	.986
A3	95.13	157.154	.917	.985
A4	95.00	158.897	.774	.986
A5	95.10	156.024	.876	.985
A6	95.20	156.855	.919	.985
B1	95.07	154.892	.856	.985
B2	95.13	154.189	.876	.985
B3	95.10	157.748	.765	.986
B4	95.17	157.937	.806	.986
B5	95.10	154.714	.887	.985
C1	95.20	156.441	.860	.985
C2	95.20	157.545	.869	.985
C3	95.17	159.523	.780	.986
C4	95.10	156.645	.919	.985
C5	95.10	156.714	.914	.985
C6	95.20	158.097	.935	.985
C7	95.07	157.030	.864	.985
C8	95.13	156.809	.942	.985
D1	95.07	154.547	.876	.985
D2	95.13	154.947	.896	.985
D3	95.17	156.351	.836	.986
D4	95.20	159.821	.799	.986
D5	95.17	156.557	.901	.985

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

อาจารย์ ดร.สุภกิจ โสทัต	อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
นางสาว วรรณกร ศรีรอด	อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเนชั่น ปริญญาเอก ศษ.ด. หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย.เกษตรศาสตร์
ดร.วรลักษณ์ ศรีกันทา	คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเนชั่น ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล นายสุทธิพันธ์ สิงห์คำ

วัน เดือน ปี เกิด 31 มกราคม 2529

ที่อยู่ปัจจุบัน 109 หมู่ที่ 4 ตำบลวังซ้าย อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง 52140
โทรศัพท์ 062-428-2894

ประวัติการศึกษา

ปี 2550 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
สาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ จากวิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง
ปี 2556 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขา รัฐประศาสนศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ประวัติการทำงาน

ปี 2565 ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สังกัดองค์การบริหารส่วน
ตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

ตำแหน่งปัจจุบัน

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สังกัดองค์การบริหารส่วน
ตำบลวังทอง อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

